

WIENYBĖ LIETUVŲNIKŲ

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 26.

Brooklyn New York, Branch—Plymouth, Pa. 29 d. Berželio (June) 1910 m.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST-OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-RD, 1879.

Metai XXV

Reikia bart== bet visuomenę.

Reikia bart—bet visuomenę: yra atsakymas ant p. V-tis klausimo, tilpusio 24 nr. „Vienybės Lietuvių“: „Reikia bart—bet ką?“

Pirma pažiūrėsim į p. V-tis opiniją, kas link neturtin-
gųjų mokslievių klausimo bei
jų sušelpimo; žvilgtersime į
tuos pačius mokslievius. Ver-
čiaus persitikrinkime, ar ištik-
ro tie mokslieviai yra tokie,
kokiais perstato p. V-tis, bu-
tent: Ar jie besimokindami
laimingai gyvena, yt rojų? 1)
Ar jie yra neverti visuomenės
aukų? Ar jie netrokšta Lie-
tuvai liuosybės ir apšvietimo?
Ar jie tvėria bergždžias parti-
jeles? Ar jie neatsimoka visuo-
menei už jos aukas? Ar neat-
šaukia?!

Reikia žinoti, jog keliolika
dešimčių metų atgal Lietuvių
tauta turėjo daug mažiau
mokslievių, negu šiandien.
Tada vien tik turtingesnieji
ukininkai ir amatininkai leido
savo vaikus augstesnėn mo-
kyklon; todėl ir tų mokslievių
nebuvo ir negalėjo būti pana-
šiomis šiandieninių neturtin-
gųjų mokslievių sąlygomis. Jei
gu, tada, mokslievis nesiprieši-
no, žinoma, kartais, gana klai-
dingiems tėvų reikalavimams,
tad jo gyvenimo aplinkybės
buvo ne kas kitas, kaip tik sotė
ir atsakanti tėviška globa. Bet
jei pasipriešino, tada buvo ap-
leistas nuo tėvų ir, anot p. V-
tis, turėjo gyventi viena dvase
— troškimu Lietuvai liuosybės
ir žmonėms apšvietimo. Iš taip
dvase ir troškimu gyvenusių
mokslievių, vos tik tris 2) te-
turime, kurie šiaip-taip prasi-
vertė sunkaus gyvenimo nolas
ir atsiekė savo tikslą; kiti-
gi... prazuvo... Rodosi, tai
yra Basanavičius, Šliupas ir
Šernas. Bet ar galima juo-
kauti, jog tie mūsų didvyriai,
patrijotai, butų nesukrutinę
Lietuvos žemę, jeigu jų gyve-
nimo sąlygos, daleiskime, butų
buvę patogesnės? Ne. Jau tik,
paveizdan, paėmus didžiausią
tėvynės mylėtoją ir visad už
ją kariautoją Joną Šliupą ir
išgilinus į jo gyvenimo sąly-
gas, kada jis atvyko Ameri-
kon, reikia minėti, jog tas ne-
nuoalsus lietuvių tautos švie-
tėjas, gal butų kelis kartus la-
biau sukrutinęs Lietuvos že-
mę ir lietuvių tamsybėje už-
kietėjęs širdis, jeigu jo gyve-
nimo sąlygos butų buvę atsa-
kantesnės.

Noroms-nenoroms, išsiver-

zia žodžiai, jog stigavojimas,
kad Lietuva, bei lietuvių vi-
suomenė pagimdė patriotiz-
mo milžinus, be to elgetiško
budo—aukų; kad dideli tau-
tos darbininkai galėjo atsirasti
be rėmimo jų aukomis; kad
Izraelio tauta pagarsėjo be
ekonomiškos galės; kad dideli
žmonės nemirė badu—nes tau-
ta nedavė jiems mirti; kad to-
kios draugijos, kaip „Aušra“,
išnaikė mūsų tautą 3)—yra
grynas absurdas, pasityčioji-
mas iš mūsų tautos jau badu
mirusių didvyrių patriotų.

Štai pažvelgime į gyveni-
mą Simano Daukanto; tikiu,
jog lengvai dasiprotėsime, kad
tas didžiavirys, patriotas, ap-
leistas visuomenės, net nei sa-
vo brangiausio veikalio Lietu-
vos Istorijos, negalėjo pilnai
parašyti ir išleisti. O ką gi
besakyti apie velionius Kudir-
ką, Vaičiaitį, kuriuodu nuo vi-
suomenės apleistu, pasiliko
džiovos aukomis, o ant garo
šaltais lietuvių tautai lavo-
nais?... Ar nesiveržia siela-
gauža ne tik iš mokslievio,
bet ir iš kiekvieno lietuvių
krutinės, kada jis turi prieš sa-
vo akis panašios pajukos bei
ironijos, sekančius žodžius:

„Mokslieviai! Jūs badu, sa-
kote, mirštatė? Dideli žmonės
nemirė badu. Tauta nedavė
numirti badu tiems, kurie dir-
bo jos labui, o ne savo siau-
ram partijelių egoizmui. Jei
jūs mirštatė, reiškia mes nebe-
turim didelių žmonių, reiskia
lietuvių išsigimę į mazus žmo-
gelius, kurie kovoje už buvę
nebegali savimi atsiremti ir
šaukiasi išmaldų“.

Aš drįstu Taveš, brangioji
visuomenė, paklausti: Ar gali
tikėti p. V-tėiui, jog dideli
žmonės nemirė badu, jog juos
tauta neapleido, kada mato
stovinčius prieš savo akis Ku-
dirkos, Vaičičio kapus? O
žinai, jog tuodu Lietuvos did-
vyrių bei patriotu anaipol
nedirbo savo siauram partijė-
lių egoizmui, bet visai lietuvių
tautai ir plačioms žmonių mi-
nioms. Tuodu didvyrių mirė
visuomenės apleistu! Ar gali
tikėti ironiškiems žodžiams, t.
y., jei jūs mirštatė, reiskia
mes neturime didelių žmonių,
kada matai, jog po tavo akių
miršta Jovaras, Jasiukaitis,
Žemaitė...? Sunku, kada
matai, jog jau didžiausieji mū-
sų tautos žmonės išmirė ir dar
kiti miršta?!

Taip, brangioji visuomenė,
mūsų tauta, turėjo didvyrius
ir šiandien turi; bet kada vi-
suomenė atsisakė nuo elgetiš-
ko budo—aukų ir šiandien dar

atsisako,—tie didvyriai vieni
senai nužengė kapuosa, o an-
tri beedami erkėčių keliais—
žengia 4)...

Čia trumpai aprašėme se-
nesniuosius mokslievius, iš kri-
rių vieni belankydami mokyk-
lą, ir pats budami neturtingais
ir visuomenės apleistais, įgavo
mirtinas ligas ir nužengė gra-
ban; antri, šiaip-taip išliko,
vienok neišgydomai pakirto sa-
vo dvasiškas spėkas; tretii gi,
apleisti visuomenės, kaip tai
Zemaitė, tarnauja... vargš-
ta... Jasiukaitis, dirba bei
rašo rusams, kad užsipelnytii
ant duonos karnio, nes lietu-
viai nenori šelpiti savo rašti-
ninkus arba didelius žmones.
Lietuviai rašo straipsnius bei
agituoja visuomenę, kad mes
neturime didelių žmonių, už-
tai, kad jie miršta badu; vie-
nok rusai nežiuri, kad mūsų
raštiniškai yra neturtingi, je-
perka nuo jų raštus ir tokiu
budu skaito mūsų žmones ne
vaziuliais, bet dideliais. 5)

Dabar, pažvelgus į šios die-
nos mokslievius, jau iš kalno
galima sakyti, kad jie gyvena
taip jau blogose sąlygose ir jų
laukia taip jau baisus likimas,
kaip ir augščiau minėtųjų.
Nes neturtingieji mokslieviai,
Europoj ar šitoj pačioj Ame-
rikoj, tankiausiai įstoja augš-
tesnėn mokyklon vos kelioli-
ką dolerių teturėdami, tai gi
ir aišku, koks turi buti jų te-
nai gyvenimas. Juo, labiaus,
kad svetimosėšalyse, kur mok-
slas išguldomas ne prigimtoje
kalboje, ten mokslieviai negali
nei centą užsidirbti, leng-
vesniais budais, t. y. dvasiš-
kais darbais; bet jei nori ką
uždirbti, tai turi dirbti fiziš-
kai, yt mulas. Suprantamas
daiktas, jog mokslievis dirb-
damas kelias valandas fiziš-
kai, turėdamas 4-5 lekcijas,
žinoma, į dieną, yra taip ap-
sunkiutas, kad jis, nors turėtų
ir geriausius norus, pamokinti
raštu ar gyvu žodžiu savo tau-
tos žmones,—jis negali. 6)

Klausimas, kurį pirmiaus
pastatėme, butent: Ar netur-
tingieji mokslieviai yra neverti
visuomenės aukų? Čion bus
vietoje atsakyti.

Pakol lietuvių, o labiausia
neturtėliai mokslieviai, netu-
rėjo prieš akis tokius liudnus
kapus, kaip Kudirkos ir Vai-
čičio, tad dar buvo drėseani
gyventi tik viena dvase; bet
pasirodžius tų velionių ka-
pams, kiekvieną per naktis be-
sėdintį — berasantį, perpylė
šaltas prakaitas ir jo akyse pa-
sirodė nemelioji giltinė. Ypač,
kuris pažįsta vertę Kudirkos

ir Vaičičio darbų, ir numa-
no kokią naudą juodu butų at-
nešę, jei butų taip greitai, pa-
čiame žydėjime nenužengę į
kapus,—meta viską ir velija
sau geriau ilgiau gyventi, ne-
gu vos tik pradėjus, susitikus
savo viengenčius su prakilnes-
niais darbais, ir vėl su jais
skirtiesi ant amžių... Šių
dienų neturtėliui mokslieviui
(kiek jaučiuosi ant savęs), rodo
si—žmogus viską metęs eitum
dirbti svetimtaučiu, kuris už
darbą apmoka, su kuo galima
apsimokėti mokslo lėšas ir pa-
gerinti, nors kiek, gyvenimo
sąlygas, negu rašyti, laikyti
kalbas, skaityti prelekcijas, už
kurias mūsų visuomenė nieka-
dos neapmoka. Ir užtiesą taip
darosi, t. y. geriaus eini grin-
dų plauti, malkų kiršti, bliu-
dų mazgoti, bet... nekaltėti
arba rašyti. Ypatinai, kad
jau matosi, kaip visuomenė at-
simokėjo už raštus net talen-
tuotiems raštiniškams, t. y.
velioniams Kudirkai ir Vai-
čičiui. 7)

Bet, visuomenė!—jeigu no-
rite, kad mes, neturtėliai
mokslieviai, butume tamsiųjų
minių švietėjais, nedaleiskite
mums, kaip tam alkanam šu-
neliui badu stipti; ažuot juok-
ties iš patriotiškų centų,
paaukokite mums visi nors po
vieną centą; jums bus tik juo-
kas, bet mums net po du-tris
šimtus dolerių. Tada, bran-
gieji, mes nebusime privers-
tais eit dirbti svetimtaučiams,
bet jums. Apmokėkite, nors
elgetiškais centais, ar aukomis
mūsų gyvenimo lėšas, o mes
noriai pašvėsimė tą laiką, ku-
rį dabar pašvenčiame ant fy-
ziško darbo, ant straipsnių ra-
šymo ir abelno tamsesniųjų
pamokinimo. Nenorėkite sem-
ti iš to aruodo, į kurį nieko
neįpylėte, t. y. nereikalaukite
iš mūsų, idant jums rašytume
straipsnius, veikalus, tada ka-
da mus visiškai apleidžiate,
kada mes esame priversti dirb-
ti svetimtaučiams, kad gyven-
ti. Pirmą sušelpkite mus, o
tik tada spręskite ar mes es-
me verti jūsų aukų. Juk net
kiekvienas artojus, pirmą ge-
rai prigano savo žirgą, o tik
paskui eina artų. 8)

Šalip to, išsitarimas p. V-tis,
jog ne ekonomiškos pajėgos
pakelia tautą, bet tik vienintė-
lis patriotizmas; jau tik rodo-
si yra perdidelis vienpusiavi-
mas. Net nesuprantama, kuo-
mi ta Izraelio tauta buvo gar-
si, kad ji šiandien nei sklypelio
nebeturi savo tėviškos žemės.
Šiė aišku, jog vienas patrio-
tizmas, be pinigų, negali pa-

kelti ir užlaikyti tautos. Pa-
tįs lietuvių, kurie lygiai guo-
doja patriotizmą, kaip ir eko-
nomišką galę, ir nors buvo
iš visų pusių neprietelių ap-
gulti, vienok išlaikė savo tė-
vynę ir šiandien mes galime
didžiutesis ne bergždžiu patri-
otizmu, kokį turėjo Izrae-
liaus tauta, bet mūsų bočių-
prabočių išminčia ir narsa, kad
jie guodojo tą viską, kas bu-
vo užlaikymui bei apgynimui
nuo neprietelių savo tėvynės.
Nereiktų didžiutesis bei imti
už paveizdą patriotizmą tų,
kurie pasileidę girtuoklystėje
ir paleistuvystėje atidavė savo
tėvynę svetimiems, bet tų, t.
y. lietuvių, kurie iki šiai die-
dai gynė ir dar gina savo tė-
vyškę ir turi visą kamieną sa-
vo tėvų žemės.

(Da bus.)

PERŽVALGA.

** *Lietuvius „šviečia“.*

Daug kartų buvo rašyta ir kal-
bėta, kaip lietuvių kitataučiai
išjuokia. Bet tokio ciniško
juoko da nebuvo girdėt, kaip
praneša „Lietuvos“ korespon-
dantas Deltuva iš Rockford,
Ill. Ten lietuviai socialistai
parengė 5 d. birželio prakal-
bas; tarp lietuvių kalbėto-
jų buvo pakviestas vienas, pa-
sivadinęs savę „tarptautišku
atstovu“, kuris savo prakal-
boje gaudinėjęs lietuvių tautie-
čius ateisiančia „sudna diena“,
jei nepriimsią jo nuomonį...
O mes vis manėm, kad apie
ateitį težino vieni kunigėliai...

** *Pirkti alium lietuvių-
parapijonai.*

„Drauge“ yra
pasijuokta iš Wilkesbares lie-
tuvių, kurie matomai pabėgo
iš savo parapijos ir prisidėjo į
Sugar Notch lenkų parapiją.
Anot „Dr.“, tuos lietuvius len-
kai nusipirkę už alaus bačką.
Kaip tik nupirkę, tuoj kaip
ant laimės pereitą savaitę len-
kų senoji bažnyčia supleškėjo
ugnyje. Dabar lenkai skubi-
nasi statyt naują, ačiu tam,
kad lietuviškų dolerių pribu-
vo.—Kas tų lietuvių nemačiau!

** *Namų darbo filosofija.*

„Kova“ (24 nr.) iš priezasties
S. L. A. XXV seimo pasakė
lietuviams labai tamsų pa-
mokslą. Ar daug jį girdėjo
ir suprato, nežinia. Bet mums
įdomu žinot, kaip „Kova“
žiuri į žmonių savyšalpą. Štai
kokias ji aksiomas pasisakė.
1. Dr. Šliupas raginąs grieb-
ties lietuvius už pramonijos.
„Kova“ gi sako, kad tada lie-

tuviai pasilikty tamsoliais,
nes, esą: „pats pramonijos
budas neleidžia kovoti prieš
tamsumą ir prieš tamsumo pa-
laikytoją bažnyčią“. 2. S. L.
A. stojąs už buržuaziją (iš-
maltas žodis!), todėl esąs dar-
bininkų liuosybės priešas. 3.
Lietuvių skurdo S. L. A. ne-
prašalįsias; tą padarysias tik
išgriovimas draugijos surėdy-
mo (skubyt tik reikia griaut!)
4. Varydamas socialistus lau-
kan Susivienijimas einąs prie
savo mirties.

Mēs tikim į „Kovos“ gerus
norus, bet netikim į jos siau-
ras pažvalgas. Draudimas lie-
tuvių nuo pramonijos yra taip
kvailu dalyku, kaip butų ne-
leidimas darbininkų fabrikon
duonos karnio užsidirbt. Kitų
tautų ir socialistai stveriasi
pramonijos, nes pakol žmonės
draugijos surėdymo da nesu-
budavojo socializmo modeliu,
patol butų beprotystė draugi-
jos gyvenime nedalyvaut. Ant
S. L. A. „Kova“ nieko netu-
rėtų sakyti, nes ši organizacija
niekadus neišėjo prieš liuosy-
bės principą; ji yra pirmėiviš-
ka ir kunija pas mus žmonių
susišelpimą. Vadint ją „bur-
žuaziška“ nėra jokio senso,
kadangi šiandien viskas „bur-
žuaziška“ žiurint taip siauro-
mis akimis, kaip „Kovos“. An-
tai vokiečiai savo alianse turi
į du milijonus sanarių ir jų so-
cialistai jokių ermyderių toje
organizacijoje nekėlia. Jei
keltų, tai juk jiems rimtesni
vokiečiai pasakytų: „jei jums
mūsų organizacija nepatinka,
tai įvesdinkit savo partijoje
susišelpimą, ir duokit mums
pavyzdį“. Bet vokiečių iš-
mintingi socialistai nekėlia
vaidų ten, kur nereikia: jie
žino, kad tokios organizacijos
tik dėl susišelpimo; nori pri-
gulėk, nenori—neprigulėk.

Del tų pačių darbininkų
gerovės ir žmoniškumo, „Ko-
va“ turėtų nesikišti į organi-
zacijų reikalus, nepiudyti žmo-
nių prieš žmones, nevedinti
mūsų išveivijos organizacijosna
anarchijos (taip dar silpnas
pas mus vienybės principas!),
bet geriausiai žiurėtų savo or-
ganizacijoje tvarką ir steng-
tųsi duoti tuomi pavyzdį ki-
tiems. Kas medzioklėje gaudu
sykiu kelias lapes, tas parsie-
neša namon vėją.

** *Apie J. Gabri.* „Tėv“

nr. 25 atspauzdino trumpą
biografiją p. Juozo Gabri,
atkeliausio Amerikon iš Pa-
ryžiaus. Gabrius, Paryžiuje
gyvendamas, turėjęs dar šimet
atidaręs savo advokatišką biu-

ra su francuзу advokatu. Čia Amerikon atvykęs, „Tev.“ žodžiais: „su keliais milžiniškais tikslais“. Vieną iš tų tikslų mes girdėjome, butent važinėsiąs pas Amerikos lietuvius su paskaitomis apie Žalgirį, ir agituosiąs už T. M. D., kurioje p. Gabrys yra Literat. Kom. sąnariu.

* * *Naujas lietuvių daktaras.* Naujai baigęs medicinos mokslą, lietuvis I. Stankus (Žr. „V. L.“ nr 22) apsigyvensias Bostone, kur yra ir kitas lietuvis daktaras—F. Matulaitis. Įdomu, kodėl lietuvių daktarai nesisklaido į tokius miestus, kur lietuvių neturi nei vieno savo tautiečio daktaro.

* * *Melagėliai vėl nutruko nuo ryšio.* Po seimų vėl pasirodė mūsų laikraščiuose anštis, kurios buvo biskų išvisė. Partizantai, aprašydami seimus, pasinaudoja iš progos ir peria kailį savo ypatingiems priešams, purvai ir melai tik švilpia. Mes nepagiriam me lagysčių, ar jos mūsų laikraštinių butų korespondentų paduotos ar kituos. „Keleivj“ per du numeriu leista kokiam ten „delegatui“ plusti ypatas (Gabrij, Balevičių, etc): kad Gabrys ir Balevičius T. M. D. seime agitavėsis už save, idant pakliuti į garbės sąnarius, arba vėl, kad Balevičius S. L. A. seime ant platformės užšokęs ir agitavęs prieš Dr. Matulaitį, idant nerinktų jo organizacijodaktaru,—verčiau, esą, rinkti žydas. Dabar „Tėvynėje“ S. Astramskas ir Rytinių valstijų delegatai mums paaiškina, kad tas viskas neteisybė, kad „Keleivio“ rašytojai tyčia prasim no nebutus daiktus, arb labai negražiai iškreipia faktus.

Protokolas

Lietuvių redaktorių bei leidėjų (laikraštinių) suvažiavimo, atsiūvusio Brooklyne, N. Y., 17 ir 18 kovo 1910 m. Visi posėdžiai buvo laikomi p. P. Drangelio svetainėje, 73 Grand street.

(Užbaigta).

6. ZECERIŲ ATSIŲAUKIMAS.

Apsvarčius augščiau paminėtąjį zecerių atsiliepimą, raštą jis nepilnai priimtinas, nes Amerikos zecerių unija nepriims lietuvių zecerių paduodamų išlygų, nors jos ir lygintų su anos unijos išlygomis ir butų pačių spaustuvininkų pripažintos ir paduotos.—Dalis, kurioje kalbama apie tinkamą spaustuvių užlaikymą, švarumą, šviesą ir t. p.—pripažinta teisinga ir atidžion paimtina.

7. p. J. J. Paukštis praneša, kad kanakokie prigavikai pardavinėja lietuviškų organizacijų ir laikraščių adresus įvairioms neteisingsoms vertelgystės firmoms, kurios siunčia tais adresais savo apgarsinimus laikraščių skaitytams ir organizacijų sąnariams. Nutarta stengties usekti toos pardavinėtojus ir sužinoti apie budus, kuriais išgauta adresai. Tuo tarpu gi pranešti per laikraščius skaitytojams; jog adresai yra pardavinėjami be redakcijų ir išlistuvių žinios; poudraug persergėti skaitytojus, kad apgarsinimai tais adresais

yra siuntinėjami nuo neteisingsų firmų.

Nutarus sekantį posėdį atidaryti ant 10 val. iš ryto 18 Kovo, posėdis tapo uždarytas.

Trečias posėdis.

Posėdį atidarė suvažiavimo pirmsėdis p. V. Šliakys.

Sekretorius perskaitė pereinamo posėdžio protokolą, kuris priimtas su pataisymu, čia pat ant vietos padarytu.

Prieš pradėsiant svarstyti dalykus pagal programą, nutarta suteikti patariamąjį balsą posėdyje dalyvanjantiems svečiams—literatams.

II. REDATORIŲ SKYRIUS.

1. ETIKA. Visų suvažiavime dalyvavusiųjų vienbalsiai pripažinta, kad etiškoji Amerikos lietuvių laikraščių dalis yra nupuolusi ir kad ji reikia pakelti. Apkalbėjus dalyką plačiau, padaryta sekanti nutarimai.

a) Laikraščių tikslas laivinti visuomenę, o ne asmeniškų užsipuldinėjimai ar tai ant pavienių asmenų, ar tai ant organizacijų; tatau iš laikraščių turi būti pašalinti įvairių įvairiausių rūšies raštai, kuriuose šmeižiama asmenis, kurstoma vieni prieš kitus, bereikalingai užsipuldinėjama ant organizacijų ir jų atstovų, ar viršininkų.

b) Iki ateinančiam suvažiavimui nesikišti į reikalus organizacijų, kurios turi savo organus.

c) Kuopų protestai, kurių teisingumas yra taip neabejotinas, kad redakcija gali tai prirodyti, bus talpinami, atmetus tas protestų dalis, kuriuose rastųsi nešvarūs išisreškimai, ar nemandagūs užsipuldinėjimai ant ypatų be patikėtinių faktų nurodymo; tokius protestus redakcijos gali netalpinti ištais—užtektų paminėti juos redakcijos daromoje organizacijų gyvumo bei veiklumo perzvalgoje. Kilus bent kokiais abejonei kaslink protestų teisingumo—jie neprivalo pasirodyti laikraštyje.

d) Abelnai kova laikraščių už įsitikinimus ir ideas privalo būti vedama švariais ir etiškais budais.

Pertrauka ant pusantros valandos.

Ketvirtas posėdis.

Posėdį atidarė 3 val. suvažiavimo pirmininkas p. V. Šliakys. Sekretorius perskaitytasai pereinamo posėdžio protokolą priimta be patėrijimų. Perskaityta telegramas iš „Saulės“ redakcijos, kuri praneša, jog dėlei daugelio darbų negalėjusi prisijusti suvažiavimam savo atstovų.

NUTARIMAI.

2. KORESPONDENCIJOS. Kadangi korespondencijų klausimas apkalbėtas antrame posėdyje (žiūrėk I. No. 4), nutarta pereinai prie sekančio iš eilės programo klausimo.

3. PSEUDONYMAI. A a.—Korespondencijos turėtų būti paduodamos į laikraščius be pseudonimų, su tikrais autorių—korespondentų parašais Pseudonimus įleisti tiktai išimtinuose atsitikimuose, kuomet, sulyg redakcijos supratimo, negalima jų išvengti.

b.—jeigu butų prisiūnčiami protestai, ar korespondencijos, užgaunančios ypatas, ar įstaiigas, tai tokios korespondencijos nuoraše pasiūnčiama užgautiems ir pareikalaujama nuo jų paaiškinimo, ar pasiteisinimo. Sulaukus atsakymo, talpinama korespondencija poudraug su kaltinamojo, ar užgautojo pasiteisinimu. Nesulaukus atsakymo dviejų savaičių bėgyje, galima talpinti korespondenciją.

c.—Pseudonimus gali vartoti Lietuvių Spaudos Draugijos užlaikomi korespondentai—reporteriai, ir šiaip redakcijai gerai pažįstami bendradarbiai bei ištikimi žmonės.

B. a.—Atsakymai ir pasiteisinimai korespondencijomis užgautų asmenų turi tilpti tame laikraštyje, kuriame užgaunantis raštas yra patilpęs; nesa žmoniškumas bei mandagumas reikalauja to, kad nuskrįaustasis galėtų pasiteisinti tame laikraštyje, kuriame likosi nuskrįaustas.

b.—Jei koks laikraštis nepriimtų panašaus pasiteisinimo ar pasiaiškinimo, tad kitas laikraštis gali priimti, jei pasiteisinimo autorius prirodys, kad ištikrųjų jo raštas likosi atmetas.

c.—Patilpus užgaunančiai korespondencijai kuriame nors laikraštyje, nepriklausančiame į Liet. Spaudos Dr giją, ir to laikraščio redakcijai atmetus užgautojo pasiaiškinimą, pripalinti į L. S. D. redakciją gali priimti pasiaiškinimą ir patalpinti jį savo laikraštyje, jei 2 sekančiuose numeriuose ano laikraščio nepatilpo pasiaiškinimas, ar redakcijos atsakymas, kad bus patalpintas.

C. Esant mūsų tarpe „rašytojams“, kurie, vartodami kelis pseudonimus keliuose laikraščiuose vienas, patįs rašdami viename laikraštyje po vienu pseudonimu, kitame laikraštyje (tas pats rašytojas) po kitu pseudonimu kritikuoja savo rašytą straipsnį aname laikraštyje,—nutarta sužinoti apie tokius, pašalinti iš bendradarbių tarpo ir įvardyti viešai.

D. SATYRA yra naudinga ir reikalinga, bet ji privalo laikyties padorumo rybę. Satyra gali pasilikti mūsų laikraščiuose, tik jos nereikia panaudoti šmeižimui ypatų ir nereikia vesti ją partiviškai, nes jos užduotis rodyti ir gydyti visuomenės žaidas švarios ir etiškos pajuokos keliu.

4. PERSPAUŽDINĖJIMAS KORESPONDENCIJŲ IR STRAIPSNIU iš kitų laikraščių. Perspausdinant bile raštą iš kitų laikraščių, visados reikia nurodyti iš kur perspausdinta.

5. RAŠYBA. a. Rašybos klausimo nėra galima galutinai apkalbėti, nesa tai filologų dalykas. Kol mūsų kalbos žinovai ir tyrinėtojai Europoje išdirbs mums pilnai ir visatinai priimtina rašybą, čia rūpinties įvesti bent iš dalies vienodumą rašyboje. Patarina visiems prisilaikyti kol kas Kriausaičio rašybos.

b. Rašybos tyrumo bei vienodumo klausime atsikreipti į toos mūsų laikraščius, kurie yra jau nepakenčiami dėlei jų

vartojamos kalbos.

c. Svetimi žodžiai ir vardai (vietų, miestų, žmonių), turi būti rašomi taip, kaip rašoma kalboje, iš kurios jie yra kilę, arba imti juos iš šaltinių.

d. Moksliską terminologiją reiktų priimti tarptautiską ir kuomaziliausiai kalti naujų žodžių, kas įneša į kalbą ir rašybą nereikalingą balastą. Draugijinės terminologijos sutvarkymui išrinkta komisija: D ras J. Šliupas, J. O. Širvydas, J. Šernas, V. K. Račkauskas ir P. Brandukas; komisija gali pasikviesti sau bendradarbius—pagelbintikus.

6. BENDRADARBIŲ IR 7. SĄJUNGA—apkalbėta II posėdyje žiūrėk I 4.

8. TAUTYSTĖ. Tautos plėtojimos ir tautiškumas prideda prie abelno kulturos pakėlimo. Suvažiavimas nesigėri apsiereiškiančiais mūsų perjo diškoje spaudoje užsipuldinėjimais ant tautystės idealo. Ne šovinizmas, bet tautystė, pakeldama augštyn mūsų tautą, tuo pat prisideda prie visotino kulturos plėtojimos. Suvažiavimas kviečia dalyvaujančius posėdyje redaktorius stoti ant tautiškos papėdės.

9. KALBĖTOJAI. Nemažą dalį kulturinio darbo atlieka agitatoriai—kalbėtojai. Laikraščių užduotis yra rinkti medžiagą kalbėtojams ir abelnai tobulinti panašų žmonių lavinimo budą.

10. STATISTIKOS KLAUSIMAS. Laikraščiai turi pranešti savo skaitytojams apie tai, kuomet bus daromas Suv. Valstijų gyventojų sąrašas ir paaiškinti, kad lietuviams yra suteikta tam tikra rubrika, kurioje lietuvių ir privalo pa-iduoti lietuviams.

11. PAKELTA KLAUSIMAS APIE LIETUVIŠKA BANKA iš pirkimui Lietuvoje parduodamų dvarų ir šiaip žemės plotų. Nutarta išrinkti komisiją, kuri sužinotų ar ir ant kokių pamatų butų galima suorganizuoti panašų banką; tam tikslui komisija turės susinešti su Amerikos ir Lietuvos advokatais ir susipažinti su įstatymais apie bankus. Komisija aprinkta: D-ras J. Šliupas, p. J. Grinius ir p. A. Olszewkis. Pakol nebus pilnų informacijų, negalima tą klausimą gvildinti laikraščiuose.

12. DIENRAŠTIS. Neatsižvelgiant į tai, kad dienraštis butų pageidaujamas Amerikos lietuviams, suvažiavusieji nesiima galutinai aptarti šį klausimą. Nutarta rinkti medžiagą idant iki sekančiam laikraštinių suvažiavimui sužinoti, ar dienraščio užmanymas randa pritarimą pas žmones ir kiek butu galima tikėties skaitytojų dienraščiu.

Tam tikslui kiekvienam laikraštyje per metus laiko bus talpinama apgarsinimų skyriu je tam tikri kuponėliai iškirpimui; ant tų kuponėlių bus paženklinta vieta parašui ir antrašui. Pritarantieji užmanymui leisti dienraštį ir prizadantieji jį užrašyti, pasirašys ant kuponėlio ir prisijų jį tai redakcijai, iš kurio laikraščio iškirpta kuponas. Metams

sukakus galima bus sutvarkyti tuos kuponus ir butų matoma, ar dienraštis turėtų užtektinai skaitytojų, idant galėtų užsilaikyti. Galutinio dienraščio klausimo apkalbėjimą atidėta iki sekančiam suvažiavimui, kuriam laiką ir vietą 1911 metais vasarą, paskirs Liet. Sp. Dr. Komitetas arba Valdyba. Posėdis ir suvažiavimas uždaryta 7:30 val. vakare Kovo 18, 1910.

Suvažiavimo pirmsėdis:

V. J. Šliakys.

Suvažiavimo sekretorius I.

V. K. Račkauskas.

Suvažiavimo sekretorius II.

V. S. Jokubynas.

IŠ VISUR.

× *Kelias padange.* Vokietijoje, tarpe Dusseldorfio ir Friedrichshafeno, pereiną savaitę tapė atidarytas kelias padangėmis, ir juomi dabar nuosekliai nešios keleivius tarpe šių dviejų miestų, kurie stovi 300 mylių atstumej. Pirmuoju žygiu Zeppelino balionas paėmė su savim 20 pasažierių (bilietas į vieną galą iki \$50). Visa kelionė puikiai nusidavė, ir dabar negali prisimušti boriai norinčių oru keliaut. Todėl ketinama padidint orlaivių skaičių ir veikiai pravesti linijas į kitus kraštus.

Su šiuomi pasaulj atsiverianauja gadyne—užviešpatavimas oro per žmogų.

Francuzai eina mažyn. Paskutiniu dešimtmečiu Francija pasigedo, jog užgimimas francuzų kudičių eina mažyn, ir sulyginus su augimu kitų šalių, Francijos gyventojų skaičius taipgi nyksta. 1908 m. buvo gimusių 792,000, o 1909—jau tik 770,000. Priežastis įvairios, bet didžiausia—tai taip vadinamosios „zweikinder“ ir „ein-kinder“ sistemoms, kurioje gimdytojai du arba vieną kudičį teleidžia gimt. Ištikro, francuzams nemasas pavojus, ir todėl dabar valdžia sumanė visą eilį prievartų, kad gimdymas padaugint, kaip va: neapsivedusius iki 29 metų ims vėl į kariuomenę, valdininkai, kurie iki 25 metų neapsives, bus iš vietų pašalinti; valdininkams, kurie turi daugiau trejeto vaikų, dades pensijas; panaikis seną įstatymą, kuriuomi vaikai lygiai dalindavosi tėvų turta. Tokiu budu Francija mano vėl pasidauginti. Geri bandymai apsimoka.

× *Užsinuodijo 200 melžionių.* Nepaprastas atsitikimas turėjo vietą Dalmacijoje, vienoje Austrijos provincijų. Didelė minia davatkėlių ir šiaip jau maldingų žmonių išėjo su iškilinga procesija prie Trau Vin šaltinių, iš kurių tryška alkalinis ir sulfurnis vanduo. Buvo bausis karštis. Ištroškę melžionis, puolėsi gerti nuodingą vandenį pirmiaus užmušę šaltinių sargą, kuris bandė neleist. Vos atsigerę, žmonės ėmė raičicti po žemę bausiai rėkdami. Keltetas tuojaus pasimirė, o kiti dabar išvežioti po ligonbučius Išgydytus deda kalėjiman ir teis už žmogžudystę.

Gerai ir maldos, bet geriau

but buvę žmoneliams žinot kad nudai išeisant nesveikatos.

× *Paskalas išgązdino carą.* Iš kokio ten vokiško laikraščio į caro rankas pakliuvo iškarpa, kurioje buvo pranešta, kad du rusų rašytojai: Gorkij ir Andriejev, nusipirkę amerikono Curtiss sistemos orlaivį ir mokinasi lekiot. Kai išmoksia, tai bandysią nukelti Rusiją ir numest ant caro galvos bombą. Šitas paskalas taip išgązdinęs carą, kad ūmu laiku busias išleistas ukazas, suvarzantis orlaiviją. Svarbiausia, kad kiekvienas orlaivininkas pirma išlekimo butų policijos apjieškotas ir zydamis visai nevalia turēt orlaivių. Na, o iš kitur atliekantis orlaiviai turėsia duotis policijai apžiuret; jei gi nesiduotų, tai į lekiančius busią šaudoma. Taipgi cenzurai aštriai prisakyta, idant perkratinėtų visų kalbų laikraščius, kas apie orlaivius rašoma.

Iš Lietuvos.

Apsergėjimas raguocių ir arklų nuo pragaro rauplės arba karbunkos. Vilniaus gubernijos veterinarijos inspektorius praneša, jogei vasarai atėjus Bakteriologijos Laboratorija prie Vilniaus gub. veterinarijos valdybos apsiima daryti apsergiamus nuo tos ligos skiepijimus (Pasterio budu) raguociams ir arklams.

Skiepai duodasi žemvaldžiama dovanai, o valstiečių kuopoms ir visas skiepijimas esti dovanai.

Reikia tik pranešti, kad nori savo gyvulius skiepyti, arba gubernijos veterinarijos inspektoriumi (Vilnius, Katedros Plecius, Gubernijos Valdyba), arba paminėtos Bakteriologijos Laboratorijos užveidai, veterinariumi Maksimovui (Vilnius, Makarjevskaja, No. 3), arba vietiniam pavieto veterinariumi (gyvulių gydytojui).

Naumiestis, Voverių kaim. Liestnistvos valsčius. 18 numinusių prisikėlė. Geguzės 16 d. Voverių kaimo ukininkas Vincas Viluškaitis, su savo broliu Jonu iš Smilgių kaimo ir Urbantų kaimo ukininku Martišium, parvažiavo iš Naumiesčio namon. Svečius paguldė kluose.

Bet vidurnaktį abudu broliai V. užpuolė ant ukininko M., kad tas atiduotų pinigus. Bet ant nelaimės, einant gultų, jisai visus pas save buvusius, apie 70 rub., pinigus pakišo po pamatų. Nežmoniškai žmogų sudaužė, ir kaip sako jie, visai negyva, pasinėrę per pažastis nuvilko į netolimus bruzgus ir įmetė į kokią ten grabę, patįs parėję namon atsigule.

Bet tuom laiku numirėlis, atipeikėjęs, vargais negaliais nurępliojo pas kaimyną Greitu laiku atkaustėjo policija ir suėmus muškus išvežė Naumiesčio akademijon pasimokyti.

Patyręs.

Antanavo valsč, Mariampav. Nuo vasario mėn. atsi-

darė dvi mokyklos. Viena Skučiškes, bet dabar esti pas K. Vaišnij Pliuplių kaime. Mokytojas lietuvis Juozas Kundrotas, algos 420 r. Mokinių apie 30. Antra mokykla Kazlų Rudoje 1½ varsto nuo stoties. Mokytojas lietuvis Petras Matulevičius; algos 410 r. Mokinių nedaug 5-10. Mat žmonės sako, kad jei imsime vaikus mokyklon leist, tai vyriausybė gali naujus mokytojus prasimant. Nišmanė liai!

Kaunas. Gegužio 15 d. buvo Tilmanso salėj pastatyta dramos veiklas „Intelligentai“. Nusisekė vidutiniškai, tik kai kurie nemokėjo rolių. Publikos buvo per maža, mat jau kelintas kartas yra tie „intelligentai“, daugumai tai yra jau žinoma. Prie galo kaip priliudo be bilietų Šuvalo fabriko darbininkų (lenkų), tai visai tvarką pagadino. Kontrolieriams nevertėtų tokių svečių nei per duris įsileisti. Teatre tinka tik tie, ką moka save valdyti.

K. Vitras.

Troškunai, Ukm. pav. Gegužio 18 d. šunų burys atgabeno nežinia iš kur į Gudelių sodžių žmogaus dešinę koją. Mėsa jau nupuvus, bet gislos da tvirtai turi surišę kaulų sąnarius. Žmonės spėja, kad toji koja kareivio, nes rugsėjo mėn. čia buvo manevrai.

Zopija.

Kupiškis, Ukm. pav. Apie Kupiškį prasiplatino stebuklingieji daktarai, kurie gydo visokiais stebuklais: vieni užkalbinėjimu, kiti pačūpinėjimu. Balandžio 13 d. Petro Kručio apsirgo žmona. Kručiaš dažinojęs kokį ten Stašauką nuėjo pas jį, kuris davė jam vaistų. Išakė tuos vaistus kasdien gerti, įpylus po kelis lašus į šaukštą vandens ir liepė tuos vaistus neiškelti į šviesą, bet laikyti tamsumoj, o kad į šviešą iškels, tai tie vaistai ligoniui nieko negelbės. Tokių daktarų reikia sergėtis, nes tai apgavikai.

Sakaias.

Vizonos, Ukm. pav. Gegužės 3 d. po 32 laipsnių karščio, kad ištiko lytus, su ledais, žaibas ir perkunija. Vanduo ėjo sulig tvorų; prigerė nemaža gyvulių—kiaulių ir avių; vandno bulves iš dirvų išnešė, ir kitas sėklas. Kuniškių, Veželių sodžių labai rugius išmušė, reikė atart.

Pavasario Žiedas.

Mosėdis, Telš. pav. Gegužės 13 d. Gondlaukio sodžių nuskendo du vaikeliai. Mat išėjo žvejoti su rėčium. Pirmas vienas įkrito ant galvos į prūdą, o antras norėjo išgelbėt. Prūdas buvo gilus. Tokiu būdu nuskendo abu. Tatai nepriziūrėjimas vaikų.

K.

Svėkšna. Pabaigoj balandžio mėn. po sunkiai ir ilgai ligai pasimirė Svėkšnoje Raseinių paviete Antanas Macikas, turėdamas apie 40 metų amžiaus. Betučių tėvų vaikas vargais negalais pabaigęs pradinę mokyklą savo darbštumu ir prabilavimu pasiekė geležkelio stoties viršininko

vietos. Buvo kareje Mandurijoj, pateko pas japonus nelaisvėn. Netekęs sveikatos sugrįžo ligonis pas saviškius, apsigyveno Sveikšnoje. Nuo visų apleistas, ligo kankinamas, desperacijos apimtas, patysai nusizūdė. Palaidotas be krikščioniškų apeigų. Tegul sau ilsisi kunas Antano Maciko ir nepašventintuose kapuose. Be reikalo „Viltis“ No. 50 keikia velionį, šmeždama jo vardą. Vertėtų katalikų laikraščiu atminti, joguei velionį prispyrė aplinkybės prie tokio liudno žingsnio. Velionis nebuvo užsitarnavęs pravardžiavimo „pirmeivio“ vardu.

Keinabalietis.

Žagarė, Šiaulių pav. Balandžio 9 d. Trumpačių kaimė tėvai išvarė savo sūnų Joną Balaką už tai, kad šis gydosai akių ligą trachomą ir skaito knygas, sakydami: „Kad neskaitytum knygų, tai Dievas neleis tų ant akių nei koronės“. Knygas visas ir kitus daiktus sunaikino su Velykų subatos ugnele.

Aš pats.

Draudžiamų knygų policijai pasisekė suimti 70 puodų ant stoties Kornegatai. Jos ėjo iš Ruminijos užpakuotos kaip moliniai indai.

Išėvių laivas „Lituanija“ iš Liepojos iškeliavęs su 1200 išėvių kaip tik nuskendo, užšokęs ant akmenų. Su prakirusiu dugnu vos vos dasyrė į artimiausią Anglijos priplauką. Turbut ne vienas ir lietuvis būtų žuvęs pašėręs.

(„Liet. Ukininkas“).

Už mariavitų užgavimą. Patrauktos teismo atsakomybėn įstatų straipsniais: 51, 73 ir 74-tuoju už mariavitų tikėjimo užgavimą Teklė Andruskevičiūtė, Uršė Ramanauskaitė, Katrė Vansavičiūtė ir Mykalina Muskalaniec, visos metų 18-20, nuga bentos iš Vilniaus kalėjimo Pskovan, kur bus teisiamos.

Leidimas lietuvių dainoms rinkti. Kauno gubernatorius leido Helsingforsio universiteto profesorius d rui A. Niemi ir dailininkui Ignui Šlapeliui nuo birželio 1 dienos per du mėnesius rinkti ir mokslui tikslams tyrinėti įvairiose Kauno gub. vietose lietuvių dainas, patarles, mįsles, žmonių būdą ir tipus.

Sustabdytą laikraštį. Peterburgo miesto viršininko paliepimu laikinai sustabdyta ėjęs iš Peterburgo pavestas suomių reikalams ginti mėnesinis laikraštis „Finlandija“ (Suomija). Buvo tai laikraštis vedamas rimtai ir sumaniai.

Kandidatas į rektorius. Į Peterburgo Romos-Katalikų Akademijos rektorius statoma kandidatu, kaip rašo „Dv. Djec.“, Žemaičių seminarijos rektorius, kun. kanaun. J. Maculevičius, mūsų žinomąjį dainių Maironį. Į Peterburgo seminarijos rektorius taip pat rodos, statoma, kandidatūra mūsų tautiečio, bene tik prof. kun. Matulevičiaus.

Mūsų draugijos panaikinta. „Vien.“ praneša: ge-

gužės 21 d. Kauno gub. draugijų dalykų taryba antru atveju, vidaus reikalų ministeriui įsakius, svarstė teisotumą vienuolikos Kauno gub. katalikų draugijų (tarp tų dviejų lenkiškų: šv. Juozapo ir šv. Panelės globos; visos kitos lietuviškos). Taip antai: „Saulės“, „šv. Kazimiero draugijos“, „Blaivybės“, šv. Juozapo lietuvių darbininkų draugijos, šv. Zitos tarnaičių draugijos, vargonininkų vardu „šv. Grigaliaus“ ir k. Taryba nusprendė prašyti senato, kad tų draugijų patvirtinimą panaikintų.

Matininkų kursai. Kauno matininkų kursų baigė šie metai 32 mokiniu; iš jų Kauno gub. palikta 21; kiti gi, beveik visi lietuviai, išsiųsta Rusijon: Volynijos gubernijon paskirta lietuviams: Gecevičius, Grublianskis, Daugvilas, Stankunas, Vaičiūnas ir Žigas; Vitebsko gubernijon išsiųsta du lietuviai: Filipauskis ir Rauba. Iš baigusiųjų kursus lietuviams save vadino 10 (nors nevisi moka gerai lietuviškai). 12—rusais, 6—lenkais, 2—vokiečiais ir 1—iganiau. Sulyg tikėjimų šiaip jie skirstėsi: 17 katalikų, 13 stačiatikių ir 2 protestantų. Įstabu, kodėl lietuviams siunčiama Rusijon, kuomet Kauno gub. pakviesta nesuprantą lietuvių kalbos ukrainiečiai.

Lietuvio išradimas. Titus Pavilčius, gyvenęs Varšuvoje, išrado labai gerai sumanytas spygas rakinamas be raktų; esanti tai buk gera apsauga nuo vagių.

Vydžiai išdegė. Gegužės 25 d. Vydžių miestą, Kauno gub., ištiko ugnelė. Sudegė daugiau kaip 50 namų. Nuo stolių labai dang.

Lietuvių šventės. Kaip žinoma, Prūsų lietuviai savo vakarus šventėmis vadina. Jų įrengimu užsiima dvi draugijos: „Lietuvių Giedotojų Draugija“—p. Storastos ir „Byrutė“—p. Vanagaičio vedamos. „Byrutė“ kartais prikišdavo „L. Gied. Draug.“, buk joje nesą „lietuviškumo“, esąs tik dainų „mišinys“ ir t. t. Dabar turim progą pranešti apie „Byrutės“ įrengtą šventę Klaipejoje, kurią „Memeler Danfboot“ tarp kitko šiaip aprašo: „...nors vokiškai pasirėdžiusių svečių skaičius toks jau buvo, kaip ir lietuvių tautiškus rubus devynių, tačiau lietuviškumas buvo kuoaškieciausiai matomas. Visų atidžia atkreipė jaunos, prie to da gražios, tautiškais rubais, pasirėdžiusios, Tilziškės draugijos mergaitės“...

Atrado Čenstachavos turtus. Lenkų laikraščiai praneša, kad palei Liubliną, viename dvare, atrasta paslėpta 140 brangių akmenų iš tų, kurie puošė Čenstachavos Panelės šv. paveikslą. („Viltis“).

Šiauliai, Kauno gub., Gegužės 17 d. 8 val. ryto iš Šiaulių stoties iškeliavo 36 vagonuose 991 žmogus Čenstachavon, tame skaitliuje apie 10 kat. kunigų. Iškeliavo, žinoma, tavorų vagonuose;

ant kiekvieno tokio vagono užrašyta „40 žmonių arba 8 arkliai“, tik vienas vagonas buvo prikabinatas III kl. „dvasiškių“. Toksai važiavimas pagal apskaitymą tęsis iki Čenstachavai apie 60 valandų, ten nuvažiavus nutarta išbuti net 4 paras. Nenoroms ateina į galvą mintis, kiek pas lietuvius dar yra baudžiavos dvasios neišgaravusios, tokį vargą dėtis sau ant sprando. Suagi tuok ir prikalkėk tokią minią žmonių! Neskaitant jau tų vargų, kuriuos turės žmoneliai kelyje ir ten nuvažiavę vargti, bet kiek dar skatiko kruvino ūdirbto praleis. Štai kaip skaitliai išeina: už 991 ypatų Šiauliai-Čenstachava ten ir atgal po 8 rub.—7928 rb. Maisto ir gyvais pinigais ant kelio (9 dienoms) tik po 20 kap. dienai 1783 r. 80 k. Darbo dienų pragaišintų 991×9=8919 dienų tik po 30 k. į dieną 2675 r. 70 k. Aukų kiekvienas bus nusivežęs su savimi mažiausiai po 1 r. 50 k. 991—po 1 r. 50 k. 1486 rb. 50 kap. Išviso 13-874 rub.!

Aš rokuoju darbo dienai moterų 30 k., su savo duona, Šiauliuose mokama 50 k., dėlto kad skaitlius važiuojančių buvo beveik vienų moterų. Vyrų gal koki 10% tik tebuvo, tą skaitlių aš imu paviršutiniai. Moters buvo beveik visos apyšenės, matyti davatkos, buvo bent kelios ir jaunos, buvo bent keli ir jaunikaičiai: kaip rodos ir parašyta ant jųjų kaktų, kad jiems daugiaus rupi flirtas negu maldos.

Kapladantis.

(„Liet. Žinios“).

Naujas laikraštis. Kunigas Vincentas Dvaranauskas, Seinų Seminarijos profesorius, gavo leidimą leisti Seinuose naują laikraštį „Artojaus Šaltinis“.

(„Salt.“)

IS LATVIU GYVENIMO.

Uždraustos sulyg teismo nutarimų sekančios latvių kalboje išleistos knygos: „Lai gyvoja pirmas gegužis!“, „Latvių darbininkų kalendorius 1906 metuose“ ir „Sindikalistai žodžiuose ir darbuose“.

17 kalinių, karių tarpe dauguma buvo pasmerktas katorgon, gegužės 24 d. išvežė iš Rygos į Smolenską.

Suėmimai. Liepojuje suimta buvusioji Liepojos moterų sąjungos sekretorė, poni Vein.

Buvysis antrosios dumas atstovas Lomtatidze, kuris priklausė prie socialdemokratų frakcijos ir buvo pasmerktas katorgon, dabar pervežtas į achalpichską kalėjimą dėlei silpnos sveikatos.

Naujas latvių laikraštis. Peterburge pradėjo eiti naujas latvių laikraštis „Seemelis“ ir jo pirmo numerio turinys gana įdomus. Laikraštis paršvestas darbininkų reikalams ir eis du kartu per savaitę—trečiadieniais ir šeštadieniais.

Darbo sutrumpinimas. Liepojaus geležkelio dirbtuvėse darbo laikas labai sutrumpintas. Šaltkalviai ir

kiti amatininkai tedirba tik 3-4 dienas į savaitę.

(„Ryg. Nauj.“)

Ryga. Lietuvių švietimo draugija „Žvaigždė“ bujoja. Mokinių skaičius kasmet ėjo didyn: 1906 m. „Žvaigždės“ mokykloje mokėsi 125, 1907 m.—339, 1908 m.—365, praėjusiais metais—419, t. y. dar prisidėjo 54.

Savžudystė. Gegužės m. 18 d. Rygoj pasikorė Motiejus Točlauškis.

Naujas laikraštis „Rizskij Kurort“, skiriamas visam pajurui. Išėdinės tris sykius savaitėj.

Apiplėšimas. Tramvajaus konduktorius Antanas Gaškauskis pranešė policijai, kad Kurmanauskoj g. vėj No. 13 ant jo užpuolė 3 nežinomi piktadariai, atėmė nuo jo 7 rub., sužeidė peilių galvą. Piktadariai nesusekti.

Smolenskas. Kaime Polosi, Poriečies apskrėčio, melniko patį pagimdžius užkarto keturis vaikiukus; kaip pati gimdytoja, taip ir vaikai esą sveiki.

Kiek kooperat. draugijų Belgijoj ir Lietuvoj?

Belgijoj jų yra:

1. Kooperatinių pieninių	590
2. Kredito draugijų	540
3. Vartotojų draugijų	162
4. Liaudies bankų	22
5. Burokininkų sindikatų (susivienijimų)	26
6. Sodininkų draugijų	133
7. Bitininkų	245
8. Apdraudimo raguočių gyvybės	729
9. Gyvulių vaisintojų	312
10. Arklių gyvybės apdraudimo	59
11. Avelių gyvybės apdraudimo	54

Išviso 2872

Lietuvoj yra:

1. Vartotojų draugijų	104
2. Ukio draugijų (su skyriais)	30
3. Kredito (ir skolinamai taupomosios kasos)	25

Išviso 159

O Belgija savo plotu mažesnė už vieną mūsų Vilniaus guberniją!

Boba kortininkė. Hagenberge, anapus Dauguvos (Rygoje), gyvena tula boba, lenkė J. Jinai save vadina dievobaiminga katalike ir šventadieniais vaikščiojanti bažnyčion. Turėdama gerą liežuvį, kiekvienam atsilankiusiam daug ko prikalka, ypač jaunikaičiams ir mergaitėms apsideimo reikaluose. Kad labiau klausytojus apkvailinti, jinai kalba tai rusiškai, tai lenkiškai. Už išmetimą kortomis ima 30 k. Taip surenka gerus pinigus ir poniškai pragyvena. Tamsūs žmonės, ypač lietuviai, tiems niektikiams tiki, nes katalike vadinasi ir neša jai savo paskutinį grašį. Atsimindami priminėtus žodžius, laukia išsipildant pranašautos laimės—bet veltui.

Tikimėlis.

Paminklą Petru Didžiam jam dirba Berline; busias Rygon atvežtas 31 geg. Paminklas bus pastatytas iki 10 birželio.

Pasmerktas. Laikinis karo teismas peržiūrėjo 178 Vendeno pulko kareivio Šleinio bylą. Kovo mėnesyje Šleiny norėdamas pasiliuosuoti nuo kareiviavimo, įpylė į kairę ausį edančios rugšties, kuri sunaikino ausies vidų. Teismas nusprendė atimti Šleiniui laikinias teises ir atiduoti 1½ metų į disciplinos batalijoną.

Iluksčioje valdžia žada atidaryti naują mokytojų seminariją. Pinigų tam reikalui paskyrė. Gal galės įstoti ir lietuviai, nes Panevėžin gan sunku įstoti.

Suomijoje (Finlandijoje) paskutiniu laiku, pagal paduoto Sinodo žinių, tankiai atsitinka perėjimai iš pravoslavijos į liuteronų tikėjimą. („Ryg. Gars.“)

TARP AMERIKOS LIETUVIU.

Paterson, N. J. Atsilaukė čia vienas lietuvis kunigas, kuris, apsistojęs pas lenkų kunigą, 12 d. birželio sakė lietuviškai pamokslą. Apreiške, kad jį atsiuntė kokis ten vyskupas rinkti pinigų lietuviškai seminarijai (kurios Amerikoje visai nėra). Per visą savaitę kolektavo po lietuvius, bet ne pas visus. Sakė, kad eisią tik pas gerus žmones, o ne pas socialistus, kuriems net ir pipirų davęs. 19 d. birželio sakė pamokslą, ir ketino dar eiti rinkti pinigų, kurių lietuviams jam duoti nesigaili.

Vėliaus pasirodė, kad tai esama kunigo Dilionio, nors jis ir visai kitaip pasivadino; daugelis čia jį pažino, kadangi koks metas laiko atgal jis čia buvo ir širdingai siūlėsi socialistams „misijas laikyti“.

Gudresni tuojau patėmijo, kad nelabai jam galima tikėt, nes pasakoja, kad jis esąs sekretorium vyskupo, kuris neseniai pribuvęs „iš krajaus“.

Dabar žmoneliai visaip kalba: vieni sako, kad jis čia kreivą biznį daro, kiti vėl tvirtina kad jis vėl yra tikru Romos katalikų kunigų. Taip dalykui virstant, kilo abejonės, ir dabar labai nesmagiai jaučiasi mūsų pateroniečiai, ypač minkštąsirdės moterėlės, kurios netik pasiskubė pasdolerius pilti į pribuvusio kunigūžio juodą gelumbinį krepšuką, bet daugelis pasipasaškojo jo ausin savo nuodemėles. Ištikro stebėtinas atsitikimas. Dilionis buvo žinomas neprigulmingas Romai ar tai senkatalikų kunigas. O dabar gaspadorauja lenkų Romos katalikų bažnyčioje ir net lenkų kunigas ragina savo parapijonus nešykštėti pinigų, esą: reikia pagelbėti „braciam litwinam“.

Matyt, kun. Vincas Dilionis neberado lietuviams geresnių tikiybinių reformų ir grįžo pas malonų katalikiškąjį dolerį... E. Kinderas.

Detroit, Mich. Birželio 19 d. atsibuvo vietinio lietuvių klubo balius. Prisirinko žmonių didelės būrelės ir buvo užprašyta ant baliaus visos draugystės, taipgi L. S. S. 116 kuopa. „Geri katalikai“ pra-

dėjo tarp savęs muštis, ir nors tuomi atsižymėjo.

Detroitas dailus miestas ir daug lietuvių yra; tik labai tamsūs žmonės; laikraščių nenori skaityti, esą pinigai prasi-
verčia pragert. Da vyrai dau-
giaus skaito, bet merginos tai
visai neskaito. Jeigu pamatu-
katrą vyrą skaitant laikraš-
čius, kaip „Vienybę Lietuvių“, „Kovą“, „Keleivį“, „Lietu-
vą“, tai Detroito mergelė-
tokius vadina šliuhtarniais,
bedieviais. Tai tiek mūsų
mergaitės moka svietai pasiro-
dyt. Žinoma, jos taip užau-
gintos tamsybeje. Padėkim
sau, ką gero išmoks tokia
mergaitė, kuri parėjusi iš dar-
bo, randa savo motinėle girta,
o tėvelis vakare parėjęs irgi
nuo motušės neatsilieka—trau-
kia alutį kaip veršis buiza.
Tai ką mes galime norėt iš tu
merginų, kad jų tėvai letar-
giškam miege paskendę. Ko-
kios oboelės, toki ir obuolėliai.
Žinoma, yra čia smarkių vyrų
kurie platina apšvietą, labiau-
sia ragina skaityti laikraščius
ir geras knygas, pradeda žmo-
nės po biskutį skaityti laikraš-
čius ir knygas.

Darbai gerai eina, iš kitur
pribuvusiam nesunku darbas
gauti. Automobilių fabrikai
smarkiausiai dirba

Jonas Juodaitis

Stomerville, Pa. Elek-
trika pritrūkė. Birželio 16 d.
čia netikėta mirtis patiko ga-
na žinomą lietuvi, Petrą To-
lubą. Vėlav vakare velionis
su broliu ir keletu vyrų nuėjo
taisomo namo sklepan išnešti
rubus. Prireikė uždegt žiburi.
Todėl velionis paėmė lemputę
ir pradėjo ją sukuti elektros
kratėlen. Baigiant sukt, pa-
ėmė už blekutės, kad drėčiau
priverzt, idant užsižiebtų. Stai-
gu suriko nesavu balsu: „Stum-
kit mane, stumkit mane, stum-
kit mane šalin!“ Pasirodė, kad
ji elektrika pritraukė. Pri-
bėgė kiti vyrai nustumė, bet
Petras jau buvo be žado ir
pradėjo dribt. Pašaukus dak-
tarą, šis pradėjo vaistais
trinti krutinę ir sakė mažu da-
atgys. Dar momentas ir pra-
dėjo smarkiausiai krutinėje plak-
ties. Visi pradziugo. Bet už
valandėles umai nustojo kvė-
puot. Pasirodė, kad jau mi-
res.

Velionis buvo sumanus vy-
rukas, vos 29 metų. Paėjo iš
Savalkų g. b., Metelių para-
pijos, Barėių kaimo. Ameri-
kai išgyveno 4 metus. Paliko
čia nuliudime brolius Matijo-
šių ir Joną, o Lietuvoj tris
brolius: Antaną (kunigas),
Andrių ir Msrėių, taipgi ke-
turius seseris. Pittstone gyven-
damas mėgo skaityti raštų ir
kitus ragindavo, lošdavo teat-
rus, prigulėjo prie giedorių šv.
Kazimiero bažnyčioj, taipgi
Sim. Daukanto Dr-stę.

Artimesnių žinių kreipties
pas: M. Tolubas, 1139 Wyo-
ming ave., Pittston, Pa.

Pazįstami, atsidukėkit už
gero lietuvių vėle.

Jo brolis

Kaip netikęs tekinyš garsiai
tarška, taip išklibusios galvos
liežuvis. Netikėk tam, kas
daug šneka—jis neturi laiko
protaut!

Vietines žinios.

— Birž. 22 Coney Island'o
rezorte atsitiko nelaimė, kuri
turėtų perspėti visus kitus
„good time“ jieškotojus. Taip
vadinamam „Rough Rider“
urve, kur vežioja publiką ir
rodo gražias scenerijas, nušo-
ko nuo rėlių karukai ir išmetė
nuo kalnų apie 20 pasazierių.
Tris iš jų sudaužė mirtinai, o
14 sunkiai sužeidė.

— Pereitą nedėdienį Rose-
dale gūriose visi trys lietuvių
chorai turėjo savo išvažiavimą.
Dalyvavo Mildos, Dainos ir
Lietuvių Apšvietos Draugystės
stės chorai, vedami p. p. Ere-
mino ir Bukšnaičio; dainavo
visi dainas ir linksminosi. Bu-
vo ir pašalinės publikos į 200
lietuvių ir latvių.

— Ateinanti ponedėlį pri-
puola d. delė amerikoniška
šventė—„Fourth July“ (Ket-
virta Liepos). Šįmet majoro
liepimu bus sumažinta šaudy-
mai. To vietoj padauginta
parkuose ir pavandeniais or-
chestros. Beto nuo 4 liepos
per vasarą ant visų tiltų va-
karais žada but muzikė.

— Pereitą savaitę visoj apy-
linkėj buvo nesvietiški karš-
čiai. Per porą dienų karščio
užgautų pasimirė New Yorke
ir Brooklyne 11 žmonių, ir li-
gionbučiuose nuvežta šimtai.
Ant gatvių ir tiltų sukrito
daugelis arklių.

— Girdėjome, kad p. Bukš-
naitis susirašinėja su M. Pe-
trausku apie sutvėrimą Ame-
rikoje lietuvių dainininkų są-
jungos.

A. A.

Antonina Rugieniute.

Mūsų didmiestyje (Brook-
lyne) siaučia nelaimės: dar ne
senai apraudojom gerbiąmąją
mūsų draugę P. Stankevičiū-
nę, dabar vėl liudna žinutė ap-
lankė Brooklyno jaunuomenę:
birželio 17 d. vakare pasimirė
Antonina Rugieniute, viena iš
žymesnių čia gimusių mergai-
čių. Velionė susirgo (kaip
gydytojas pripažino) karštilige,
vėliaus ar tai per gydytojaus
klaidą, ar toksai likimas, liga
persimainė į plaučių uždegimą.
Nukankinta pirmiaus nebe-
galėjo išturėt paskesnės ligos;
nors buvo pašaukti keli gydy-
tojai, vienok jie nebegalėjo
suteikti pagalbos. Jiems pa-
tarus, velionę atidavė ligon-
butin, vienok ir tas nebegelbė-
jo—vos dvi dieni praleidus at-
siskyrė su šiuo pasauliu, išsi-
gus vos 25 dienute.

Žinoma, mirtis kiekvienam
yra tikėtina; žmogus užgimė-
turės mirti. Bet šiame atve-
lyje ji nebuvo laukiama. Ve-
lionė teturėjo vos 18 metų, tik
pradėjo grožėtis gamtos malonu-
numu, pažinti gyvenimą, su-
prasti dailę, atjausti laisvę—
čion jau sutinka mirtis! Ji

nebejaučia nieko, bet jos tėvai
atsisveikinę su vienuolika duk-
rele ir pažįstami—su drauge,
kenčia didžiausį širdies skaus-
mą.

Antonina Rugieniute buvo
labai draugiška, mylėdavo
darbuoties visuomenės gero-
vei; prigulėjo Lietuvių Apš-
vietos Draugystėn ir buvo po-
draug „Vienybės Lietuvni-
kų“, „Tėvynės“ ir kitų laik-
raščių skaitytoja; ji lavinosi
prie teatrų lošimo, uoliai lan-
kydavo lietuviškus susirinki-
mus. Pribuvus pirmą kartą
Brooklynan gerbiąmą mūsų
dainiui p. M. Petrauskui, ji
stropiai pamėgo dainas ir nuolat
dalyvavo chore.

Prašvitus pavasariui ji su
savo tėvais persikėlė į naują
nuosavį namuką East New
Yorke ir turėjo viltį lankyti
čianykštį chorą „Daina“, va-
dovaujant p. Ereminui, bet nei-
lga begalėjo gerėties pavasa-
rio kvėpavimu ir svajoti apie
dailę,—gilinė atskyrė nuo vis-
ko, kas jai buvo miela ir bran-
gu.

Iš amato ji buvo stenografė
(vartojo angliškoje kalboj
greitaraštį). Apart to skam-
bino neblogai pianą, ką lietu-
vaitės retai atsiekia.

Laidotuvės atsiuvo 20 d.
birželio labai iškilmingos. Ta-
po palaidota ant šv. Jono ka-
pinių, kur pas duobę šiuos zo-
džius rašantis pasakė trumpą
kalbą. Kapą apklojo sudova-
notomis kvietkomis nuo įvai-
rių draugijų ir draugų. Paly-
dovų buvo 25 karietos, net p.
M. W. Bučinskas su daug liu-
savo šapos (kriaučių) darbi-
ninkų dalyvavo laidotuvėse.

Sugrįžus svečiams ant vaka-
rienės į Tautišką Namą p. J.
Bučinskas pasakė karštą kal-
bą iš velionės gyvenimo, ir
prašė svečius, kad velionės at-
minčiai suaukautų kokiam-
nors fondui pinigų. Surinkta
\$11.15, kuriuos paskyrė staty-
mui Lietuvių Namu Vilniuje.
Vardai bus pakvtytuoti „V.
L.“ skiltyse.

Velionės draugas

J. Šaltis.

* * *

Balzgani perlai,
Puola iš augštai,
Vilgina geles—
Geles zydi, štai
Kyla kvapsnis jų,
Tarsi iš rukių...
Debesiai juodi,
Kada prasiskleis
Ir pilka migla,
Kada nusileis
Šviesūs spinduliai,
Laimės vaiduliai
Dailiai sumirgės.
Džiaugsmo ašaros
Veidais nusiris—
Laimė sublizgės.

Menkutis.

Nauji raštai.

Biržiečių dainos. Trečioji
laida; 25-tasis tukstantis. Iš-
leido A. Maciejausko knygy-
nas. Ryga, Zamkovaja gatvė
No. 7. 1910. Pustl. 48. Kaina
15 kap.

Prisiuntė leidėjas.

(Žiur. ant pustl. 6.)

* * *

(Auksoj Rutelei.)

Galvodavau tankiai, budamas pats vienas,
Kaip liudnas likimas, tos dvasios žmogaus.
Plačioj vargo juroj, kankinies per dienas,
Nieks nesuramys tau, nieks tau neprijaus.
Bet ant mano laimės, štai ziema praslinko,
Jau maloni saulė, jau oras ramus.
Ir man nuo krutinės liudnumas nuslinko,
Man ramin „Rutele“—jos kvapas skanus.
Žaliuok ir kvėpėki, „Rutele“ žalioji,
Aš tave taip myliu, kaip tik gal žmogus.
Aš noriu gvventi, jei tik tu žaliuoji,—
Ir kantriai pakelsiu nors baisius vargus.
Suzadina jausmus tavo meilės žodžiai,
Aš jų neužmiršiu, gyvas niekadus.
Su meile ir vilčia vėl aš dirbsiu rodžiai,
Nors kiekvieną sykį „bedieviu“ kolios.
Maniau, kad ant svieto, nieks man neprijaučia,
Neturiu aš jokių draugių bei draugų.
Vien tik minios priešų apie mane siaučia
Kas syk gėsta viltis ir daros baugu...
Dabar vėl aš linksmas, kaip naujai užgimęs,
Ačiu tau, Rutele, kad suraminai.
Siunčiu tau vainiką iš rožių nupynės,
„Rutele“ žalioji, žaliuok amžinai!..
13-V-10 Glasgow.

A. Kriaučiūnas.

Moteris iš psichologinio atžvilgio, jos pašaukimas ir pobudis.

(Užbaiga.)

Jeigu pilnas sulyginimas moters teisių su
vyrų sutinka klytius jau tame, kad gamta ap-
dovanojo moterį kitokiomis fiziologiskomis
ypatybėmis, ypač lytinėje srityj,—kaip va: už-
sivaisimas, nesčiūmas, gimdymas, periodai, pe-
nejimas ir išauklėjimas kūdikių,—tai tarpe
abiejų lyčių dagi randasi labai aiškūs ir psy-
chologiški skirtumai. Vi-as moteriškes dvasi-
kasis gyvenimas nusikreipia atskiram išsivys-
tymo keliu; ir nors negalima stačiai pasakyt,
idant pas moterį stokuotų kokių—nors protiškų
ypatybių, esančių pas vyrą, vienok mes matom,
jog kai—kurios iš tų ypatybių išsivysto pas mo-
terį stipriau, o kitos silpniau, negu pas vyrą.

Sulyginus vyriškio su moteriškes kūnų išsi-
vystymą, mes randame didelį kitoniškumą. Mo-
ters kūnas—silpnesnis, minkštesnis, apvalesnis,
jautresnis, nervai labiau pasiduoda suerzini-
mams,—kas, žinoma, mažina moteries fiziškąją
sveikatą, bet užtai pakelia ją į gražumą ir pa-
dailina jos figūrą. Dvasiškame atžvilgyj mote-
ris dažniau protauja apie lytinius privalumus,
o ypač apie lytinį gyvenimą; todėl tai pas ją yra
labiau išsidirbusi lytinė mintis, jausmai, drovu-
mas ir gėda; toom tarpu vyras mąsto vien tik
apie gamtinius palinkimus. Nors įvairios mote-
ries kūno dalys, kaip antai: galva, krutinė, pil-
vas ir vieni—kiti iš vidurinių organų, aiškiai ski-
riasi nuo tokių—pat dalių pas vyrą, bet gi leng-
viausiai galima surasti nelygumą, įsidomėjus
abiejų lyčių išsivystymą nervų sistemos ir jų
(nervų) jautrumą. Štai, paveizdan: moteris daug
greičiaus nervų ligoms pasiduoda, ji yra pik-
tesnė, jautresnė; proto joje nemažiau, kaip ir
pas vyrą, bet jis ne taip išsivystęs, kad galėtų
suformuoti ideas ir logiškai, tampriai protauti.
Kur reikalingas pobudžio griežtumas, ten pas
ją tyč apsiereiskia valios silpnybė. Ta silpny-
bė, mes žinom iš fiziologijos, daugiausiai paei-
na nuo nepastovaus ir atmainingo jos lytinio
stovio: visai kitokie upai pas moterį apsiereiš-
kia laikais pastojimo, menstruacijos (mėnesi-
nių), nesčiūmo, gimdymo ir įvairių kitokių šei-
mytinių nuotikių, kuriuos moteris labiau at-
jaučia, judinasi, nerimauja, sielojasi. Tas maž-
daug vienodai yra kaip pas moteris puslauki-
nių tautų, taip ir pas kultūrinius žmones.

Pas moterį mažesnė fiziška sveikata už vy-
ro, bet ji greičiau prisitaiko prie visokių gyve-
nimo sąlygų. Fyziški moterų poreikalavimai
toli mažesni už vyrų: jos mažiau geria ir valgo,
rečiau dusauja ir gali, kaip patirta, ilgiau pa-
kelti oro stoką. Visus sunkumus, visus neda-
teklus jos perneša, iš dalies, lengviau ir lai-
mingiau, negu vyrai. Jos pakantriau perneša
išgaišintą kraują ir ilgą sopulį ar nuostolį. Jos
dažnai dagyvena iki gilos senatvės prieš visai
netikusį gyvenimo sąlygų, vienok perviršijan-
čių šimtą metų labai mažai atsiranda. Taip gi

jos greičiau pripranta prie naujų gyvenimo
permainų.

Vargiai yra kas—nors, ko negalėtų suprasti
moters protas; bet yra daug dalykų, prie kurių
moteris niekadus nėra galima užinteresuoti.
Gal but pertai, kad pas vyrus protas ir valia
palinkę prie visuotino, o pas moteris—prie čie-
lo; todėl moteris neapkenčia analizės (smulkaus
nagrinėjimo), o vyrai mėgsta visuotiną.
Kaip žolyno gražumas negali but sulygintas
koku nors abelnu masštabu su gražumu kito
žolyno, taip—pat moteris nenori stoti į vieną ei-
lę su kitomis ir pasiduoti vienai spalvai; ir te-
nai, kur vyras, tarnaudamas visuomenės reika-
lams, noriai įeina į bendroves, draugystes ir tt.
ir tenai sumįsta su visais, moteris gi nori, kad
jai vienai ten pripažintų vertę, pirmybę ir my-
lėtų ją kaip vieną čielą. Lotze priveda dau-
gelį įtikinančių pavyzdžių, surankiotų iš žmo-
nių gyvenimo. Jis sako: „Pas vyrus darbinės
šnekos trumpos, pas moteris—ilgos, gausios ant
žodžių ir retai apseina be daugybės atkartoj-
imų. Jos jaučia mažą užsitikėjimą į spēką sa-
vo duotojo žodžio, užtai atkartuoja po kelis syk
tą patį. Jos mėgsta: čivieryties, meluoti, ap-
gaudinėti, apkalbėti ir nuolatos šnekėti, tyčio-
ties ir suvedžioti. Tiki jos lengvai į visokius
burtus, prietarus ir melagystes, bet ne greit
įtikės ten, kur turėtų įtikėti, ir tas yra tiesa. Ji
sau protauja, kad ji jau iki viskam daėjo, vis-
ką žino; bet savo protavimu visai pasiduoda:
ir į dešinę, ir į kairę, ir skersai, ir išilgai; tuk-
stantį sustato planų savo svajonėse ir ant lie-
žuvio, bet tiesiai nedrįsta eiti“.

Daugelis filosofų, o ypač Sopenhaueras,
šiaip išveda: „Moterų padėjimą tiesiai galima
pavadinti—nusilenkusiu. Jau vienas tik pa-
viršutinis moters paveikslas rodo, kad ji nėra
skirta sunkiems darbams: nei dvasiškiems, nei
fyziškiems; jinai atlieka kitą gyvenimo pusę:
kentėjimus, kankynes prie gimdymo, šeimynos
priežiurą, vaikų auklėjimą ir pasidavimą vy-
rui, dėl katro ji turi but nuolanki ir teisingai
paklusni. Jinai nesutverta dėl didelių kentė-
jimų, linksmybių ir fyziškų darbų; gyvenimas
jos turi tekėti lygia srovele, palengva, tykia
ir švelniai!..“

Pagal rusišką R. Baltranas.

Bedievybe ir jos platintojai.

Šiame savo rašinyj aš noriu kalbėti apie
vieną iš svarbesniųjų šių dienų klausimų—be-
dievybę. Bet, kadangi prastam darbininkui
sunku sekti gyvenimo istorija, tai gi jau iš
kalno gerb. skaitytojų atsiprašau už klaidas.
Antras—aš nemanau čion risti patį klausimą,
bet tik išreikšti savo nuomonę.

Dabar beveik toks laikas užstojo, kad zo-
dis „bedievis“, kiekvienai įrogi pasitaikius,
yra išnaudojamas. Suirintimose, įvairiose
prakalbose, tankiai kolojasi „bedieviais“.
Laikraščiai bei knygos, jei tik ne pačių kuni-
gų leidžiami, vadinami bedievskais. Nei vienas
inteligentas, ar šiaip jau kiek apsišvietęs žmo-
gus, nėra liuosas nuo prievardžio „bedievis“.
Ant galo taip pagaliaus apsipranti žmogus,
kad tas bausis žodis, dėlei kurio tukstančiai
aukų kadaisiai yra krite, dabar visai nebegaz-
dina.

Kunigija ir šiaip klerikalai, apšaukia kal-
tais beveik visą svietiškąją inteligentiją plati-
nime bedievybės. Koks ten nebutų svietiškas
žmogus, ar daktaras ar advokatas, inžinieris
ar mokytojas, visi tai esą „bedievybės“ apa-
talai. Apkaltina vien delto, kad anie nesutin-
ka su kunigijos politika. Todėl ir svietiškus
raštus, nors jie visai nepaliestų tikybos, išran-
da „bedieviškais“. Ar teisingas toks apkalti-
nimas, aš nežinau; bet aš savo nuomone visai
nesutinku su tais išvedimais. Jeigu jau ką ta-
me kaltinti, tai reikia kaltinti be skirtumo, ir
svietiškuosius ir dvasiškuosius, nes paskuti-
niais metais visi eina „bedievybės“ link, tik
nevienokiais keliais.

„Bedievybe“ paskutiniu laiku vis gi nėra
tuščias šauksmas; kad „bedievybe“ platinasi,
tai neužginčys nei vieni, nei kiti; bet kas ją
platina, tai visai kitas dalykas. Mano nuomo-
ne, daugiausia paskutiniu metu „bedievybė“
platina pats gyvenimas, o ne atskirus ypatos.
Teko man šnekėti su dauguma tokių „bedie-

vių" kaip ir aš pats; pirmas buvo mano klausimas: kur tu parsiešei tokia dvasia? ir nepataikiau nei vieno, kurs būtų sakes, kad: mane Jonas, ar Petras atkalbino nuo tikybos ir Dievo, bet visai kitokiais budais jie prie to priėjo.

Abelnas ir visapusiškas apsišvietimas, pažinomas gamtos, apipažinimas su kai kuriais, nors paviršium, mokslais, kaip tai: astronomija, geologija, ir tt.; apipažinimas su visa šių dienų civilizacija bei kultūra, visi pakutinių dienų mokslo išradimai, pasirodo esą svarbiausios priežastys „bedievybės“ platinimosi.

Seniausiu ar augščiausiu minėtis mokslais buvo susipažinę tik apsviestesni žmonės, kurie matydami religiją nesutinkančią su teisingais mokslo išvedimais, kaskart labiau atsišalino nuo jos. Bet pastaraisiais laikais „bedievybė“ palietė ir plačias, nemokytų darbininkų minias. Čia vėl, iš dalies, kitos gimė priežastys. Šių dienų darbininkas ką tik mato apie save, žino jog nieko nėra dėl jo negalimo žodžiu, dabar darbininkas, su pagalba chemijos ir fizikos mokslų, su įvairiomis padarinėmis, padaro stebuklingiausius įtaisus, kurios ištikro būtų nustebinę senovės šventuosius ir apaštolus. Įvairios prietaisai su pagalba magnito, visokie telefonai, bevieliniai telegrafai, visokios mašinos, garvežiai, garlaiviai, orlaiviai, visokie šių dienų pasaulio stebuklai, vis tai darbas žmonių rankų ir proto. Žino labai gerai ir nemokytas darbininkas, kad visų tų darbų nepamokino žmogaus jokia jam nežinoma galybė, arba Dievas, bet vien tik jis savo rankomis, protu ir gabumu yra pasiekęs. Paimkim vieną iš reikalingiausių šių dienų įtaisų.—gelžkelio traukinį, kuris išpradžių nustebino nemokytų žmonių minias. O jo išradėjas buvo visai prastas, nemokantis nei skaityti nei rašyti darbininkas, Jurgis Stefenson. Įvairiose darbo šakose dirbantieji darbininkai mato, kad kas tik yra pasaulį stebuklunga, vis tai darbas rankos žmogaus, arba pačios gamtos atliktas. Kas seniau gązdino, kaipo nežinoma galė, tą dabar, pasidėkavojant nenuoalsiam mokytų žmonių darbui, visi pažino ir pagaliau išmoko dar gi suvaldyti pagal savo noro. Pavyzdžiui, žaibas ir griaustinis, seniaus buvo galingiausiu dievu laikomas; nepersenai praėjo tie laikai, kuomet buvo statamos perkunui „žinyčios“ ir deginami, jam, kaipo auka, gyvi žmonės. Bet dabar, ašiu mokslo vyrui Franklinui, tapo iširta ir parodyta žmonijai, kas tas yra griaustinis, ir kaip nuo jo apsiginti. Visų tų naujųjų stebuklų mės jaunei nesurašytum. Aišku, kad visus šių dienų gyvenimas, toli jau nuėjęs ir dar žengia sparčiau priekyn, ir su tuo žengiamu religija arba kunigijos mokslai jokia būdu negali susitaikinti, ir užkirsti jam tolesnį kelią.

Tai tokios priežastys, maždaug, platina bedievybę ir žinoma, tokie bedieviai paties gyvenimo yra mokinami. Vargu bebūtų galima ir geriausiems apaštolams atvesti tuos „išklydėlus“ ant tikro kelio“. Tai gi, jei platinasi „bedievybė“, tai ją platina patsai gyvenimas, o ne atskiros ypatos. O tokiam besiplatinimui sulaikyti truksta įrankių.

Ant galo, dar nemažai prisideda prie platinimo „bedievybės“ ir pati dvasiškija. Nedaug reikia apie tai jieskoti faktų, užtenka tik paimti į rankas bibliją, arba kaip jie vadina „šventąjį raštą“. Tuojaus užėisi tokias vietas, kurių dabar užsigina pati dvasiškija.

Arba vėl savo darbais mūsų tikėjimo vadovai toli jau nuėjo į šalį nuo skelbėjo dieviškos karalijos Kristaus, kurio sakosi jie įpėdiniais esą. Kristus anot jų pačių, savo pamokslais patraukęs prie savęs plačias varguolių minias, o nuo dabartinės mūsų kunigijos šalinasi varguolių luomas, matydamas joje ne draugus ir mokytojus, bet priešus, padedančius kapitalistams išnaudoti ir išsunkti puskutinius jų sveikatos syvus, verčiančius būti paklusniais, nors ir bauriausiams valdonams.

Daug, daug galima būtų prirašyti apie dvasiškijos darbus, kas skaito knygas bei laikraščius, randa ir be to apie tai užtektinai faktų.

Tiek turiu ant galo pasakyti, kad—tuščias ir bereikalingas šauksmas mūsų dvasiškijos ant visų svietiškiųjų inteligentų, taip gi ant laikraščių ir knygų, kadangi jie patys nemažiau prisideda prie „bedievybės“ platinimo, o

paskui kaltina kitus.

„Bedievybę“ platina pats gyvenimas. O kad tam užkirsti kelią, reikia visą dabartinę civilizaciją sunaikinti, visus mokslus išgriauti, visus mokslinčius ant laužų sudeginti, žmoniją pakandinti į bedugnę nežinios. Tuomet tik vėl išnaujo galima būtų skelbti žmonėms apie nežinomą ir nematomą D.evo galybę ir jų išmilytas kančias dėl žmonių po mirties. O jei to padaryti kunigėliai negalite, tai tik bereikalingas jųjų šauksmas.

A. Kriaučiūnas.

ŠIS--TAS.

Nelaiminga karalių diena Netikinti burtus nei į prilikimą, reikia vienok nusistebėti, kaip kartais supuola nelaimingi atsitikimai į vieną ir tą pačią dieną. Taip va, surinkus istoriškas datas, pasirodė jogei visi Anglijos karaliai viešpatavę XVIII ir pradžioje XIX amžio, pasimirė subatoj, išimant Williamą IV. Ir taip: Williamas III. pasimirė subatoj 18 kovo 1702 m.; karalienė Ona—subatoj 1 rugpjūčio 1704 m.; Jurgis I.—subatoje 10 birželio 1727 m.; Jurgis II.—subatoje 25 spalio 1760 m.; Jurgis III.—subatoje 30 sausio 1820 m.; Jurgis IV.—subatoje 26 birželio 1830 m.

Kutenimas pavojingas. Pasakiškose legendose nupiešiama, kaip burtininkas „Mėlyna-Barzdis“ nužudydavęs savo pačias kutenimu. Gali but, kad kutenimu užmušti žmogus ir ne taip lengva, vienok patyrimai rodo, jog kutenimas yra labai pavojingas. Taip, vienas daktaras speciališka tyrė ir atrado, kad dauguma epileptikų pasidarė iš kutenimo. Vienas vaikiukas buvo kitų juokomis kutas vos tik keles sekundas, ir pavirto neišgydomu nuoma ruoliu. Todėl visiems juokų mylėtojams turėtų but žinotina, kad kutenimas kitų yra pavojingas ir kriminališkas dalykas.

Miręs-nemiręs. Iš vieno anglų kareivių pulko dingo kareivis. Manydami, kad jis tapo užmuštas karėje, pulko raštinėje įtraukė dingusį numirėlių surašan: „Numirė 24 birželio“ ir tt. ir tt. Po keleto dienų netikėtai sužinota, kad įtrauktasis tarp numirėlių kareivis tebegyvena. Teisingas raštininkėlis šalia pirmojo užrašo knygoje pažymėjo:

„Buvo numiręs—per klaidą“.

Praėjo savaitė ir nuo karės ministro sugryžo poperius apie mirtį to kareivio ir liepimas jį išbraukt. Raštininkėlis vėl pasiskubė pridėti naują prierasą:

„Vėl numirė ponui ministru paliepus“.

Kiek uždirba Strauss. Nedaugelis pasaulio kompozitorių ir muzikantų sugėbi taip iš muzikos kalti auksą, kaip Richard Strauss. Nesenai jis savo naują operą „Silvia ir Žvaigždė“ pardavė Furstnero muzikališkai draugijai už 320,000 frankų (daugiau 50,000 dol.). Už „Salomeą“ jis gavo apie 62,000 fr.; už „Elektrą“—127,000 fr. Beto ant „Salomeos“ jis autoriškas teises pasilaikė sau, ir tas kasmet jam atneša į 30,000 frankų. Už perstatymą Amerikoje „Elektros“ Hammeršteinas garantavo jam 125,000 fr. pelno. „Naminė simfonija“ davė pelno mažmožį—44,000 frankų. Ant galo Strauss kasmet gauna po 300,000 frankų kaipo orkestros dirigentas.

Mat, ne vien fabrikantai ir pirkliai gali tapti milionieriais—žmogaus protas ir genijus iš visko pasaulyje padaro auksą.

Apdraudimas prieš teroristus. Dabar, kada virto taip neramūs karaliams laikai, visokiais budais valdonai save užsitveria nuo teroristų, tykančių ant jų galvos. Praktiškausiu budu save apsergėjo Prūsų karalaitis Henrikas: jis tiesiog užsirašė apsergėjimo bendro vėn su begalo d dele mokeste. Jeigu koks revoliucionierius ar klatinga bomba atimtų Henrikui gyvastį, tai jo paveldėjams bus išmokėta 5 milionai dolerių!

Tačiaus tai vienintelis da pasaulyj žmogus, kuris save apsergėjo prieš nuzudymą.

Didžiausiu pasaulio valdonai tie, ką minias valdo ne kardu, bet protu.

Nėra tokios kvailos knygos, kurioje norėdamas šio-to nepasimokintum.

Apie kuno išlavinimą.

Pagal prof. G. Blumėli.

Parašė P. Norkus.

(Tęsa.)

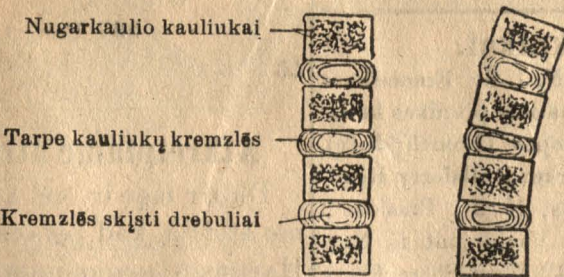
Tik-ką užgimusio kūdikio ir da jauno žmogaus visi kuno audimai labai minkšti ir švelnūs. Tankiai, ten, kur suaugęs žmogus turi kietus kaulus, pas kūdikį mės matome tik kremzlės; net ir tikrieji kūdikio kaulai turi ypatybę mkliai lankstyties. Lygiu budu kūdikio ar vaiko kremzlės, rišančios vieną kaulą su kitu, taip gi raumenis ir sausagislės, būva daug minkštesnės ir labiau išsitęsia, negu vėlesniame amžyje. Ir lavinant augančio vaiko kūną, per keletą metų galima suteikti visiškai kitokią išvaizdą jo kuno sąnariams, negu paprastai augant. Kūdikystėje kuno sąnarius galima išstobulinti iki tam laipsniui, kad galėtų atlikti tokius judėjimus, kurie mums išrodo visai negalimais. Tegul mums čion patarnauja už pavyzdį akrobatai ir kiti žmonės, kurie cirkuose lankstosi visokiais stebėtinais budais. Toks galėjimas lankstyties yra igaunamas tiktai pačioje kūdikystėje.

Taip, mės dabar žinom, kad žmogaus kunas galima išvystyti, kaip ji nori. Tas išvystymas turi savo įstatyma—pakeitimas viso kuno arba tik kai-kurijų sąnarių ton ar kiton pusėn, reiškia galima išauklėti žmogų sveiko ir gražioj, taip gi luošoj ir bianrioj formoj.

Labai aiškiai mums šitą parodys viena dalis škeleto, butent: nugarkaulis, kuris išmokęs tiesiai lankstyties, turi pakeist ir savo išvaizdą-formą. Vienok šitą klausimą peržiūrėsime smulkiau.

Nugarkaulis.

Suaugusio žmogaus nugarkaulis susideda iš atskirų kauliukų, sudėtų viens ant kito ir sujungtų kremzlėmis. Kremzlės nugarkauliui duoda ypatybę judėt ir lankstyties; jos susideda iš kremzlinės masos, viduryje kurios randasi gana tirštas skjstimas. Tas skjstimas, keičianties viso nugarkaulio padėjimui, keičia ir savo padėjimą. Antrame paveikslėlyje nupiešta keturi, išilgai perpjauti nugarkaulio kauliukai, su jų tarpinėmis kremzlėmis, kurių viduryje yra tartum sruošė drebuliai. Iš kairės pusės paveikslėlis parodo paprastą tiesų nugarkaulio padėjimą, iš dešinės pusės—nugarkaulis truputį palenktas į šalį. Lengvai galima pažinti, kad, nugarkauliui lenkianties, skjstojai kremzlės dalis pasikeičia formoje:

(Pav. 2.)

Keturi nugarkaulio kauliukai, išilgai per vidurį perpjauti. Perpjautos ir tarpe jų esančios kremzlės. Iš kairės pusės—tiesus padėjimas nugarkaulio, iš tiesėsės—truputį sulenktas.

Iš tos pusės, kuri labiau susispaudžia, kremzlių skjstimas pereina liuosėn pusėn; vienok kremzlė turi tą patį stiprumą kaip ir tiesiai stovėdama. Tas patis atsitinka, jei nugarkaulis pasilenkia priešakin arba užpakalin, ir net kada jis susisuka ant kiek tik galima. Labai susisukt nugarkauliui neleidžia tam tikri kauliukai tyčia išaugę iš nugarkaulio kaulų.

(Pav. 3.)

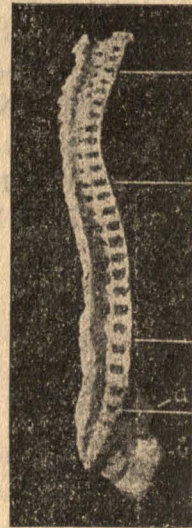
Per vidurį išilgai perpjautas žmogaus nugarkaulis, da prieš jam gimstant. Kauliukai da ne galutinai sukietėję. Nugarkaulis turi beveik nežymų išsikreivinimą. Papildvės gumbuko dar nėra. Sėdynė da visai mažai atsikišus užpa-lin.

a) Priešakinis išsikreivimas papildvės kaulo (os ileum).

b) Rietų sunėrimas.

Skaitlius nugarkaulio kaulų beveik visada vienokis. Žemiau septynių sprandinių nugarkauliukų, eina dvylika tokių lygiai su krutine, su jaugusiais šonkauliais; žemiau jų—penki liemens nugarkauliukai, ir ant galo žemiausiai, penki strenų nugarkauliukai priaugę į kryžiakaulį. Visas nugarkaulis susideda iš 29 kaulų. Iš mažumės tie nugaros kauliukai esti beveik panašūs viens į antrą, bet augant žmogui

ir kauliukai priima maž—daug kiekviens ktoniška išžiūrą. Jų ktoniškumą lengva pažinti, sulyginus paveikslėlius 3 ir 4. Trečiame paveikslėlyje nupiešta beveik subrendusio žmogaus vaisius, kur nugaros kauliukai jau beveik sukietėję, atrodo lyginai sudėtos viena prie kitos keturkampės dėžutės; dėlei jų mažumo da nei negalima pažinti, ant kiek tie kauliukai skiriasi viens nuo kito formoje, kaip tas lengvai matosi pas kaulus suaugusio žmogaus (žiur. paveiksl. 4). Toliaus gi, sulyginus abudu paveikslėliu metasi į akis gana svarbus prajovas, butent: augusio žmogaus nugarkaulis labiau sulinkęs, negu nugarkaulis vaisiaus arba tik-ką užgimusio kūdikio. Prie šito fakto mės apsisostime truputį ilgiau. Jei mės pažinūrėsime iš šono į suaugusio

Sprando kauliukai.

Ties krutine kauliukai.

Liemens kauliukai.

Kryžius.

(Pav. 4.)

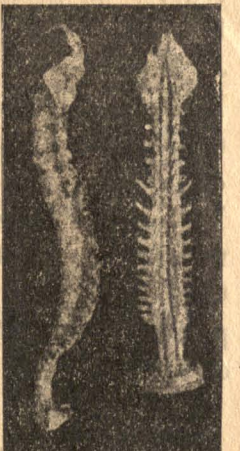
Išilgai perpjautas suaugusio žmogaus škeletas. Dešinė pusė.

Metasi į akis nevienodas didumas nugarkaulio kaulų įvairiose nugarkaulio dalyse. Aiškiai apsioreiškęs nugarkaulio išsikreipymas ir pažymi papildvės įlanka.

Raidės a ir b reiškia tą patį, kaip ir 3 paveikslėlyj.

žmogaus nugarkaulį (pav. 5), tai veikiai pamatysime, kad jis kreivai susilankstęs: ties kaklu ir liemeniuj jis išsidavęs į priešakį, o ties krutine (truputį augščiau krutinės) ir ties križiakauliu, jis išsikreivęs į užpakalį; visas nugarkaulis—lig kokis kreivas pagalas. Toks nugarkaulio sudėjimas jam suteikia miklumą lankstyties ir tokiu budu apsaugoja galvą su joje esančiomis minkštomis smegenimis, kurias lengvai galima būtų sutrenkti bėginėjant ar šokant, jei nugarkaulis būtų labai kietas. Galvą nuo sutrenkimo apsaugoja da ir kremzlės esančios tarpe nugarkaulio kauliukų, ir reikia labai smarkaus sutrenkimo, kad ant galvos kenksmingai atsilieptų. Taip išsikraipęs nugarkaulis, buna miklus, lyg kokia sprendina. Toks nugarkaulio išsilankstymas prigelbsti žmogui tiesiai nulai-kyt liemenį. Mės tą patiriame iš gyvo fakto: kada

Iš kairės pusės suaugusio žmogaus nugarkaulis nufotografuotas iš užpakalio. Lankai ir kitos išaugos iš nugarkaulio atimta, kad aiškiau parodyt nugarkaulio smegenynę. Iš dešinės—suaugusio žmogaus nugarkaulis žiurint iš šono: aiškiai matomas išsikreivinimas sprando, krutines, liemens ir kryžiakaulio dalyse. Nugarkaulio-smegenynė, suprantama, turi tą pačią formą.

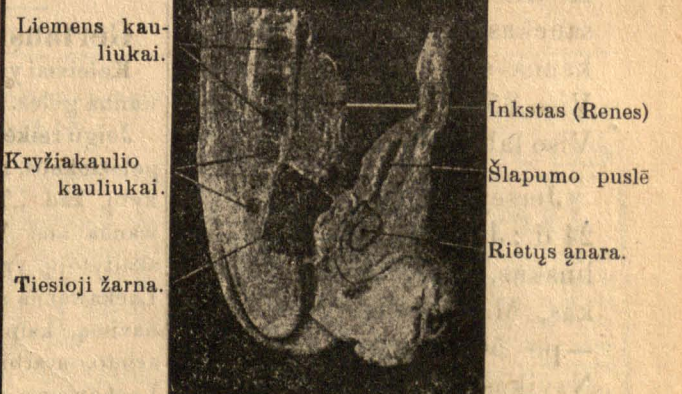

(Pav. 5.)

kūdikis pradeda išsitiesti ir mokiasi vaikštinėt,—jo nugarkaulis po truputį kreivinasi; ir tik tuomet gali tiesiai išlaikyti liemenį, kada nugarkaulis ateina į kreivą formą; juo geriau išsikreivina nugarkaulis, tai yra—juo miklesnis tampa liemu, tuo tiesesnę kūdikis igauna eiseną; bet su šiuom mės paskui dar plačiau susipažinsime.

Sulyginant paveikslėlius 3—čią ir 4—tą, aiškiai matomas skirtumas apatinėje nugarkaulio dalyj. Prisižiūrėkime į beveik subrendusį busimo žmogaus vaisių ir pastebėsime, jog nugarkaulis ties liemeniu ir kryžiakauliu beveik tiesus; pas suaugusį gi žmogų tose vietose nugarkaulis jau susilankstęs ir iš tos tatau priežasties papildvės kaulas pasidudoda net į sėdynę. Ant paveikslėlių 6 ir 7 tų aiškiai galime patėmyt.

Įlinkimas papildvės kaulo yra labiausiai pamokinančiu pavyzdžiu, kurs duoda mums suprasti apie paprastai besivystantį mūsų kuno sudėjimą. Šitą papildvės įlinkimą padaro jau išgalėję raumenis ir jau

Liemens kauliukai.

Šlapumo puslė.

Rietų anara.

(Pav. 6.)

Pusiau perpjauta sėdynė tik-ką užgimusio kūdikio, Papildvės da tik-ką apsioreiškus.

(Toliaus bus.)

Tabakas. kaip jis žmonėms kenkia? Liaukime rūkę! Pagal A. Apolovą ir daugelį iš gyvenimo patyrimų parašė K. Stiklelis. Spauda „Keleivio“, Boston, Mass. 1909 m. Pustl. 63. Kaina 20 centų.

Šita knygutė, kiek pame nam, jau buvo prisiųta pami nėjimui iš „Keleivio“. Dabar mums ją prisiuntė „Laisvoji Mintis“, pažymėdama ant priklijuoto poperelio, kad šitas išle didas esąs jos nuosavybė.

Sveikatos Ir Kvėpavimo Lavinių's. Lekcija II. Parašė Rev. Dr. Otoman Zar-Adusht-Hanish. Perguldė Juozapas A. Zečius. Spauda ir lešos „Rationalio Išrinktųjų“. Seattle, Wash. 1909. Pustl. 20.

Prisiuntė leidėjai.

Pipiras No. 1.

Mūsų žingunė.

P. Norkus — „Kaip toli žvaigždės“. A. Kriaučiūnas — „Mano nuomonės“.

Aukos statymui Lietuvių Namu Vilniuje.

Surinktos Žalgirio Jubilėjaus apvaikščiojimu, Brooklyn, N. Y., Gegužio 21 d.

Aukautojų vardai:

Keistutis 2.00, J. Viazūnas, P. Mikolainis—po 1.00, V. Vaitiekūnas, A. Petraška, J. Valys, J. Mockus, M. Bučinskis, C. Stasiukonis, A. Vezdžiūnas—po 50c., J. Mockus 30c., J. Kocminas, P. Garaskas, J. Kazlauskas, J. W., J. Jukeliene, M. Sinkunaičia, J. Kulys, M. Kauniškis, J. Debus, J. Jokimas, J. Guzauckas, J. Sleparskas, J. Trakimas, D. Dabšis, J. Stasaitis, S. Karauskas, P. Repeskas, F. Mačiulevičius, F. Lauraitis, P. Vaitukas, F. Benulis, V. Lietuvninkas, P. Bepirštis, K. Garbauskas, K. Jarubinas—po 25c. Viso \$14.05. Be vardų surinkta \$9.10.

Viso \$23 15.

New York, N. Y. Gegužio 22 d.: Keistutis 1.00, S. Miknius, A. Rimkunas, O. Jasulaitienė, P. Valaševičienė, J. Kreivėnas, K. Mockus, A. Gabrys, A. Banitis, A. Jankauskas, K. Krucas, P. Brelauskas, A. Donazičis, P. Kudirka, S. Jankauskas, A. Kuzmickas, S. Jauzaitis—po 25c. Viso \$5.00. Smulkių \$1.50. Sykiu \$6.60.

So Brooklyn, N. Y. gegužio 23 d.: A. Maliauckas 1.00, J. Giegznas 30c, V. Januška, A. Kazlauskas, J. Jasiunas, A. Vedzunas, J. Bilotas, J. Liudzius, P. Cirgelis, F. Banulis, J. Kazlauckas, K. Tvarkus, A. Gičius, F. Bepirštis, P. Prasauckas, K. Latukas, D. Krukauckas, S. Bindokas—po 25c. Viso \$5.30. Smulkių \$2.81. Viso labo \$8.11.

Jersey City, N. J. gegužio 24 d.: J. Gargelas 1.00, S. Sulinskas, J. Skrinška, A. Linarkas, M. Deksnis, P. Vosilius—po 50c., J. Šelkevičius, J. Navikas, P. Biskis, J. Šokonis, A. Reklaitis, M. Blažas, P. Mačiulis, J. Saurusaitis, P.

Kačergienė, J. Vitkauskas, A. Juška, A. Šupaila—po 25c. Viso \$6.50. Smulkių 80c. Sykiu \$7 80.

Maspeth, L. I. gegužio 29 d.: J. Karšokas, J. Bernotavičius, A. Lukoševičius po 1.00, P. Kulis, J. Kartunas, A. Navickas—po 50c, G. J. Miller, J. Razminas, F. Jegis, Z. Butkus, F. Giečis, B. Saidis, A. Lačius, A. Massiulis, J. Volungevičius, J. Rozenberg, K. Vaicikauskas, A. Navickas—po 25c. Viso \$7.25. Smulkių 30c. Sykiu \$7 55.

Abelna sutrauka: Brooklyn, N. Y. 23 15, New York, N. Y. 6.50, So. Brooklyn, N. Y. 8.11, Jersey City, N. J. 7.30, Maspeth, L. I. 7 55.

Viso labo \$52,61
Išdininkas J. Saltis.
Pirmininkas J. Sukys.
Sekr. J. Baniulis.

(Pasiųsta ant Dr. J. Basanavičiaus rankų per „Vien. Liet.“ redakciją, birželio 18 d., 102 rb.)

Didelės Imtynės!

Atsibus subatoje, 2 d. liepos Palace Hall, 93 Grand st., Brooklyn, N. Y., tarpe dviejų garsingų drutuolių: Kara Achmet „The Terrible Turk“ imsis su A. Kandrotu „The Lithuanian Giant“. Kara Achmet apsiima parnešti Kandrotą du kart į pusę valandos. Apgaletojas gauna \$1000.00. Imsis taip, kaip katras pagauna. Dvi mažos imtynės bus. Įėjimas 50c. Priešakinės sėdynės 75c, ir \$1. Pradžia 8.30 vakare. Tikėtus Brooklyne galima gauti pas A. Kandrotą, 126 Grand st., M. Pyla, 76 N. 6-th st. New York: A. S. Cannetti 159 W. 27-th st. ir restorane 103 W. 28-th st.

Piknikai.

Shady Side, N. J. Šv. Franciškaus Dr-stės 2-ras metinis piknikas keliamas 4 tą d. Liepos (Fourth July), Geo. Castel Parke, Bullaserry Road, Hudson Heights, N. J. Prasidės 2 val. po pietų. Vaziuojant iš New Yorko imkite 42 West Shore Ferry ir Palisade karą. Iš Jersey City arba Hoboken: Union Hill persimainant į Palisade, kuris daveža iki Hudson Heights, Bullferry, o iš ten jau tik blokas lig parko.

Sauni muzikė grieš lietuviškus šokių. Visą apylinkę maloniai kviečiame.

KOMITETAS.

Brooklyn, N. Y. Szv. Juozapo Dr-stės 24-tas metinis piknikas bus laikomas 10 d. Liepos nedėlioje. Ridgewood New Colosseum Parke. Prasidės 2 val. po pietų. Vaziuot šiais karais: Union, Bushwick, Wyckoff, Flushing-Graham ir Myrtle Ave., nuo Ridgewood šėbelių mainantės ant Cypress Hill karų, kurie daveža iki-pat parkui Elevatoriais: Broadway elevatoriu mainyties ant Myrtle Ave. iki Ridgewood, o paskui imt Cypress Hills karą. Nuo Brooklyn Bridge tiesiog į Ridgewood ir ant Cypress Hills karo.

Szj pranešdami visiems šios apygardės tautiečiams ir tautietėms, tikimės kuodaugiausiai jų susilaukt ir drauge visiems pasilinksmit.

KOMITETAS.

Geriausias geležinkelis. Keleiviai yra apsaugoti ant Lackawanna gelez. kaip savo namuose. Jeigu reikėtų įvardyti Amerikoje geležinkelis, tai be pamislėjimo pasakytu, kad „The Delaware Lackawanna and Western“. Daugumas skaitytojų yra keliaivė ir žino, kad Lackawanna suteikia geriausį patarnavimą, kaip kokis geležinkelis ant sviesto, svarbiausia priežastis, kad Lackawanna užtikrina apsaugą kiek vienam keliaujančiam. Mūsų žinome, kad tukstančiai yra užmušami susi-

daužimuose traukinių. Lackawanna pervežus į 19 metų 200,000,000 ir nei vienas nepatrotino savo gyvasties.

Yra puikus rekordas geležinkeliui turėti šiuose laikuose, kur tukstančiai yra užmušami. Lackawanna vežiojo tiek žmonių per 70,000,000 mylių be patrotinimo gyvasties.

Lackawanna geležinkeliu geriausia vaziuoti ir atsargiausia keliaujantiems kur nors į svieta. Urėdinkai ir darbininkai yra mūsų draugai ir apsaugoti mūsų.

Galas nusilpnėjimui.

Berlino profesorius Loewy išrado naują vaistą, vadinamą spermium, kars neva turi prašalinti nusilpnėjimą ir išsibai-gimą. Priežasties šito veikimo į žmonių kūną išradėjas negali išaiškinti. Vaistas var-giai bus prieinamas žmonėms, iki kol jį vartos išvirkštimui po odą. Nesykį jau buvo pa-sakota mūsų skaitytojams apie vaistą, kurs tikrai greitai gydo fyižikąjį ir protiškąjį nesilpnė-jimą. Tai yra Trinerio „Ame-rican Elixia“ iš kartaus vyno kurs pagreitina virimo ir tuo pat laiku juos sustiprina. Vai-stas sukelia norą valgyti, idant iš-idirbtų per tai naujas, geras kraujas, ir kad jis normališka-i cirkuliuotų. Vartok šį vaistą visuose atsitikimuose, kada matai, kad nebeteri apetito, esi nusilpnėjęs, nerviškas, turi žarnų užsikimimą, pritrūsti energijos. Gaunamas vaistų sankrovose Jos. Triner, 1333-1339 So. Ashland ave., Chi-cago, Ill.

Ant pardavimo.

Parsiduoda vieno fliato namas, trims šeimynoms gyvent, viskas įtaisyta. Metropolitan ave., ties Marcy, Williams, 237 Powers st. Brooklyn, N. Y.

Atkreipiame atidžią.

Dabar mes ir vėl atkreipia-me atidžią, kad perskaityti dr. Hartman apgarsinimą, kuris labai užinteresuojantis ir apart kitko, kad gražiai sustatytas puikus tikras lietuviškas dar-bas, ir apgarsinimo kalba la-bai lengva ir graži,—tai ne-taip kaip, kad Humbuko Insti-tuto apgarsinimai, kalba pu-siau lietuvišku ir žydišku žar-gonu.

Į stebuklus jau dvidešimt-metyje, negalima tikėti,—o kad Institutas stebuklingas ir numirusį garsina, tad mes stebukladarių negarsinsime. Stebuklai ir Humbukas, tai viens ir tas pats.

Nei jokiam stebuklingam daktarui, nei stebuklingoms gyduolėms, nereikia tikėti;—bet tikėti tą, ką suteikia gam-ta ir mokslas, o ne Humbukas.

Jieškau agentų dėl prapla-tinimo draugystės National Accident Society; ta draugys-tė moka laiku ligos, sužeidimo ir mirties. Už \$5.00 ant metų moka \$15.00 ant nedėlios, ir \$3 000 posmert.

Ta draugystė egzistuoja 25 metai.

J. Smitowski, rundytojas, 320 Broadway, New York.

REIKALINGAS viduramžis vy-ras, gražiai išrodantis, vartojas kelias kalbas. Atsišaukite į: Peoples Medical Dispensary, 30 Central Ave., Newark, N. J.

Jieškau savo vyro Jurgio Alabur-dos, paeina iš Lietuvos Suvalkų gub. Mariampolės pavieto, Szunskų gm., kaimo Tarpučių, 19 metų kaip Ame-rikoje; pirmiausia gyveno Plymouth, Pa., o dabar nežinau kur; kas apie jį žino, arba jis pats malonės duot žinią šiuo adresu: Magdė Alaburdienė, 321 Barnes st., Plymouth, Pa.

Lietuvizka Akuserka U. MISIAVICZIENE.

Pasekmingai atlieku savo darba prie palago. Taipgi suteikiu visokias rodas moterims, parupinu gyduoles. Turiu DIPLOMA ir 25 meting prak-tiką gydyme — Reumatizmo, Džiovos ir Vidurinių Slogų. Mrs. U. Mislavičienė, 432 North 2-nd st., Brooklyn, N. Y.

DIDŽIAUSIAS LIETUVIŠKOJE KALBOJE KATALIOGAS

Drapanų, Aprėdalu, Laikrodžių, Lengugėlių, Žiedų, Spilky, Armonikų, Koncertinų, Skripky, Klernetų, Triubų, Šnekamų Mašinu, Pianų, Vargonų, Siuvamų Mašinų, Žiuronų, Britvų, ir šimtų vi-sokių kitų reikalingų ir naudingų daiktų dabar tik išėjo iš spaudos. Prisiųsk 10 c. marķę uždengimui pačto kaštų ir mes jį prisiųsime Tamstai dykai. Adresuok mums šitaip:

THE BRIDGEPORT CLOTHING CO.
3248 S. Halsted St., Chicago, Ill.

PALAIMINTI APSISZVIETE, NES JU PASAULE!

PAGERINTI SAVO BUVI, TIK PER MOKSLA IR APŠVIETA TEGALIMA. AMERIKOJE, KAD NEMOKI ANGLIŠKOS KALBOS, tai nors apsišvietęs, geresnio darbo negausi, bet visada reikės vilkti sunkiausių darbų jungą. Dabartinėj gadinej, kas neskaito laikraščių ir knygy, kiekvienas yra daugiau nieks, kaip dvi-kojis m u l a s, nepaisant nors tamsybės apaštalas, kapucinas „tėvas, Kazimieras“ ir užtikrina visus tamsunus, kad „tamsunų yra karalystė dangaus“, tai yra mūly išganimas. APSIŠVIESK. NEBUK MULKIS, PAGERINK SAVO BUVI. IŠMOK ANGLIŠKĄ KALBĄ, BUSI LAIMINGAS—DOVANAI! Kiekvienas, kuris tik per mane užsirašys sau, arba kitą naują skaitytoją laik-raščiai prikaltins, prisiunčiant \$2.00 ant mano vardo, apturės vieną iš žion pa-minėtų laikraščių: t. y. „KOVA“, „LIETUVA“, „VIENYBE LIETUVNIKŲ“ ar „LAISVĄJĄ MINTĮ“ per ištirus metus; teip-pat gaus dovanai garsiąjį kny-gą „GRAMATIKA (MOKYTOJĄ)“, iš kurios išmoks a n g l i š k ą KALBĄ, taip labai reikalingą Amerikoje. Laikraščių prenumerata metams vistiek 2 dol. kaštuoja, jei užsirašys iš rėdystės, bet kuris per mane užsirašys, tai gaus ir laik-raštį ir labai naudingas knygas. Kaip tik prisiųs 2 dol. už naują skaitytoją, tuo-jaus viską apturės. Metas skaitosi nuo dienos užsirašymo. Duodu dovanas, kad laik-raščiai skaitytojai daugintųsi ir lietuviai, kaip ir svetimtaučiai turėtų gramati-ką, išmokyti anglišką kalbą.

J. Naujokas, 120 Grand St., Brooklyn, N. Y. Garsiąją knygą „Raistą“ dar galima gauti, prisiunčiant VIENA DOLERUKĄ extra.

Niekas ne klastuoja vaistu kurie neturi vertes. Severos Vais-tai yra tankiai klastuojami, tas reiškia kad jie turi verte.

PRADEK SZIANDIEN!

Ar esi pailsias, persidirbęs, ar sunkiai jautiesi? Ar ne atsitinka kad esi teip silpnas kad vos kojas gali pavilkt? Tas reiškia kad tavo or-ganizmas yra teip persidirbęs, kad dėl jo pastiprinimo butinai turi vartot

Severos Gyvibes Balsama.

Tas vaistas nepavalius fiziškom spekom išnykti, atnaujins gyvastį ir pataisys sveikatą. Prašalins anemiją ir chroniška užkėtėjimą; pris-pyrs pilvą, vidurius ir kepenis prie normališkos ir harmoniškos veiks mės. Prėke 75c.

Nepaprastai naudingas nusilpusiom moterims ir jaunom mergaitems.

Ponas E. Novak iš Fogelsville, Pa. raše mums nesenei: „Kada pradė-jian vartoti Severos Gyvastės Balsamą mano sveikata pasitaisė, aptu-rejan daugiau stiprumo, o pilvas ir viduriai pasveiko. ATSIŲTIKIME LIGOS GERIAUSIA KREIPTIS PRIE VAISTU SEVEROS, NES JIE TIKRAI GYDO.“

Daugumas Aptiekoriu parduoda Severos Vaistus. Nepriimk suklastuotu vaistu. Jeigu nerasi ant pakelio parašo „Severos,“ vaistas yra netikras.

Stiprus Nervai

yra reikalingi kiekvienam kas tik nori pasek-mės savo gyvenime. Nuo protiškios ir ner-viškos silpnybės ir nemiegos nera geresnio vaisto kaip

Severos Nervotonas.

Yra tai plačiai žinomas vaistas kaip savo gerumu teip ir veiksmei. Apspakajina ner-vus, padidina sveikatą ir suteikia smagų mie-gą; šelpia moteris po palagui. Kaina \$1.00.

Darbininkai

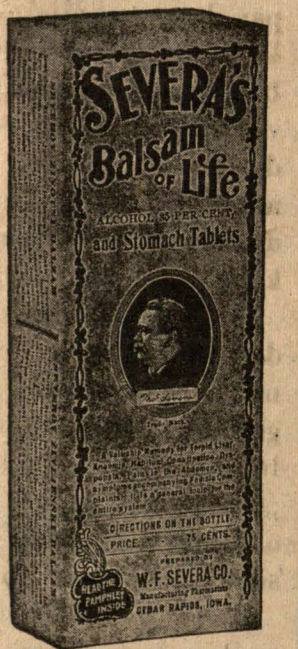
gerai žino vertę gero linimento, kuris galetu prašalinti štvumą kuno po sunkiam darbui, ir kartu gyditu žaizdas.

Severos Szv. Gothardo Aliejus

yra geriausias nuo sužeidymu, reumatizmo, neuralgijos, štvumo, kontuzijos, ir visokių paprastu ir pepaprastu kolestvu, kurie teip tankei su darbininkais atsitinka. Pamegyk jį. Kaina 50c.

Gera gydymosi roda dovanai.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

Knygu Kataliogs.

Adomas Mickevyčia (1798-1871). Jo gyvenimas, raštai ir darbai. Parašė A. J. Daubaras. Plymouth, Pa. 1902, p. 40 15c
Ar socialistas gali būti katalikas? Socialistams ir draugams darbininkams. Parašė Žmogus. Plymouth, Pa. 1900, pusl. 23 ..... 10c
Augis darbininkų judėjimo Lietuvoje. Ši knygelė aprašo darbininkų judėjimą ir visokius sukilimus. Naudinga perskaityti kiekvienam. Parašė A. Lietuvis ir N. N. Plymouth, Pa., 1900, p. 53 15c
Apuko Sappai. Čionai yra rinkinėlis šių paveikslėlių iš gyvenimo: Laipsniai, Po mirties, Kietasprandis. Parašė juos gabus fejleton rašėjas Šliburis. Jo paveikslėliai aštriai siektelė visus opiarius gyvenimo apsišveikimus. Vietomis reikia verk, vietomis juoktis. Parašyta labai aiškioje kalboje, kad ir mažai mokantis lengvai skaito. Brooklyn, N. Y. pusl. 15c

Eglė Žalčių Karalienė. Dramatas penkiuose apsišveikimuose. Parašyta iš mitologiško senovės lietuvių padavimo. Parašė Aleksandras Fromas (Gužutis). Antra laida. Plymouth, Pa., 1906, pusl. 56 ..... 15c
Gyvenimas Genavitės. Pamokananti ir labai sujudinanti apysaka iš senovės laiku. Antra laida. Plymouth, Pa., 1906, pusl. 225 ..... 50c
Girtuoklių Admos. Antra laida. Brooklyn, N. Y., 1908, pusl. 10 ..... 10c
Guđri Našlė. Juokaisiškas apsišveikimas. Ši knygelė atkarto atsitikimo Lietuvoje. Ši knygelė persta to gana juokingoje formoje, kaip viena ukimėnkė naktis savo gudrumu gavo gerą jaunikių ir kas iš to paskui išėjo. Labai lengva perstatyti teatr mlytojimams. Parašė Aleksandras Fromas (Gužutis). Su auteriškus paveikslu. Brooklyn, N. Y., 1908, pusl. 40 ..... 15c
Grandų Verksmai. Arba pasibūdėnimas prie apmisljimo kančios Viešpaties Jėzaus Kristaus. 10c

Herbertas Spenceris. Trumpa peržvalga jo filozofijos. Parašė Krapotkinas. Vertė Dr. J. Šiupas. Plymouth, Pa., 1904, pusl. 39 ..... \$15c
Idėja ant mėšlyno. Apsakka mūsų dienų. Aukauja broliams lietuviams. Musė Plymouth, Pa. 1900, pusl. 54 10c
Istorija apie gražią Katriuką ir jos visokius atsitikimus. Antra laida. Plymouth, Pa. 1901, pusl. 32 ..... 10c
Išgriovimas Kauno Pilies (1352. m.). Dramatas keturiuose apsišveikimuose. Iš Lietuvos dėjų. Parašė Aleksandras Fromas (Gužutis). Antra laida. Plymouth, Pa. 1906, pusl. 85 ..... 20c
Iš po budelio kalavijo ir Kajimas. Dvi apysakos. Parašė M. Černeda. Vertė V. Stagaras. Plymouth, Pa. 1894, p. 256 50c
Iš bažnyčios istorijos. Kiekvienam verta perskaityt. Parašė A. D. Plymouth, Pa. 1906, pusl. 16 ..... 10c
Istorija Septynių Mokintojų. Akv. skaitymai. Išleidimas trečias. Plymouth, Pa. 1904, pusl. 158 ..... \$50c
Iš kur atsiranda nusidėjėliai? Socijologiškas piešinys. Knyguteje trumpai ir aiškiai parodo, iš kur mūsų laikuose gimsta įvairūs prasižengėliai ir nederėliai ir ką su jais turi draugija daryt. Čia yra plačiai medegos diskusijoms. Parašė A. J. Brooklyn, N. Y. 1908, pusl. 22 10c
Iš kmė Socijaliskų Sanlygų, ant visų kultūros šakų. Ši knygelė perskaičius galima daug pasimokyt. Vokiškai parašė J. Stern. Lietuviškai vertė J. Šidaras. Plymouth, Pa. 1898, pusl. 94 15c
Juožas Arch. Societis-deputatas Anglijoje. Ši knygelė vertė kiekvienam perskaityt. Parašė A. D. Plymouth, Pa. 1905, pusl. 18 ..... 10c

Mythai, pasakos ir legendos Žemaičių. Surinkti ir išleisti per D-rą Edm. Veckenstedtą, vyresnįjį senoviskų kalbų mokytoją prie Nikolajaus gimnazijos Ljepojuje (Kursė). Yra tai akviviausios ir juokingiausios senoviskos pasakos apie visokius stebuklus ir prajovus, apie darbus gerų ir piktų dvasių, apie Laumes, Laimės, Raganas, Vilkalokus ir tt. Lietuviškai išguldė J. Šiupas M. D. Plymouth, Pa. 1897, pusl. 190 ..... 50c
Mūsų dielės. Per ką Lietuva kenčia ir kas vargina lietuvius. Parašė Žmogus. Plymouth, Pa., 1901, pusl. 31 ..... 10c
Mokslinčius Tvardaukas. Apsakka iš žmonių adavimų, kaip Tvardauko tėva užpuole žmogūdziai ir kas iš to išėjo. Lenkiškai parašė J. I. Kraszewski. Lietuviškai išguldė F. M. Dvi dalys. Plymouth, Pa. 1905 pusi. 174 ..... 50c
Laima ir planetos. Knygelė tinkanti launuomenė perleidimui smaugus laiko. Iš jos galima išpėti savo laimę, ar nelaimę, ar myli ji mergelė, ar ją vaikinai. Antra laida. Plymouth, Pa., 1899, pusl. 47 ..... 25c
Lietuviškos dainos iš visur surinktos. Yra tai rankinis iš 400 visokių dainų, kurios yra paskirstytos ant 13 dalių: Tėvyniškos dainos, Pasakiškos dainos, Mitologiškos ir seniausios dainos, Dainos apie girtybę, Meiliskos dainos, Juokaukos dainos, Kariškos dainos, Dainos iš baudžiavos gadynių, Našliai dainos, Raudos dainos, Visokios dainos. Plymouth, Pa., 1893, pusl. 496 ..... \$2.00
 Apdaryta \$2.50

Lietuvos Istorija. Simano Dankanto. Nuo seniausių gadynių iki Gediminų. Didžiam Lietuvos Kunigaikščiui. Knyga I. Plymouth, Pa., 1893, pusl. 483 \$1.50
 Apdaryta \$2.25
Lietuvos Istorija. Simano Dankanto. Nuo Gedimino D. L. K. iki Lublino unijai. Knyga II. Plymouth, Pa. 1897, pusl. 531 ..... \$1.50
 Apdaryta \$2.25
Abidvi prie kruvini drutu apdaru \$4.00
Lietuvių Tauta. Senovėje ir šiandien. Aprašo apie lietuvių praeitį. Kiekvienam lietuviui yra naudinga apie tai žinoti. Parašė J. Šiupas M. D. Tomas I. Plymouth, Pa., 1904, pusl. 464 ..... \$1.50
 Tomas II, pusl. 564 ..... \$1.75
 Abu tomai \$3.25

J. J. Pauksztis ir K. Brazys,
 120-124 Grand st. 224 E. Main st.
 Brooklyn, N. Y. Plymouth, Pa.

Telephone 2762 Greenpoint.

Daktaras Brandšteinas

Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą:
103 So. 2-nd Str., kampas Berry Str.
 Gydo naujaisiu budu ligas vyrų, moterų ir kudikių.
 Specijalistas prie ligų chroniškių (isenėjusių).
Valandos priemimui ligoniui:
Isz ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.

Gvarancijos Numeris
 15524

Tėmykit Firma,
 Etikietą ir Numerį.

GERIAUSIAS

ant prašalinimo spuogu intapu, ir visokių kitų išmetimų ant veido, ir kad padaryti veidą teip čystą ir smagų ir gražų kaip aksomą—vartok:

„La Metamorphose“ Mosti, prėke 50 centų.
 „La Metamorphose“ Mulla, prėke 15 centų.
 „La Metamorphose“ Padra, prėke 35 centai.

Reikalaukite aptiekosė, ar pas mus, prisiusdami markomis pilną sumą ant mūsų adreso:

ADAMS' CHEMICAL LABORATORIES, Dep. D.,
 110 W 34-th St., New York.

New Phone 4023-2. Lock Box 48.
CHAS. ADAMS.
 Laikau agenturą, parduodu šifkortes ant geriausių linijų ir geriausių laivų ir siunčiu pinigų į visas vietas dalis, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. Prieg tam laikau **HOTELI Chas. Adams,**
 George ave & Ash st., Parsons, Pa.

Tel. 862 Orchard
Dr. EVA KATZMAN, Dentiste,
 203 E. Broadway, New York, N. Y.
 Ofiso Valandos: Seredomis 9r.-8 v., Nedeliomis 9 iš rito iki 3 po piet; Petnyčiomis uždarytas.
 Čia kalbame maskoliškai ir vokiškai.

Dr. Aldona Szlupinte-Jankauckiene
 apsigyveno po nr. 265 Berry st. prie Grand st., Brooklyn, N. Y. Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų.
 Nuo 8—10 ryte.
 VALANDOS: Nuo 2—3 po piet.
 Nuo 7—9 vakare.
 Telephonas Greenpoint 8.

THE LACKAWANNA

Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų auglinių kelias).
 Trumpiausias kelias į Buffalo. Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Britų Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
 Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
 Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
 Tarpe visų vietinių Punktų nuolatini ir parankus susinėjimas. Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:
George A. Cullen,
 General Passenger Agent,
 90 West Street, N. Y.

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER"

Su vienu buteliu **Pain Expelerio**
 Galtit askausmu giltine pragniti. Siems vaistams dėl sutepimo negal joki kiti lygintis. Niekas neduoda teip greitai paleningvimo ir pastovenciai skausmose Romatizmo, Neuralgijos, Išsisukimo, Sudurdimo t. t. Gaunami visose aptiek. už. 25 ir 50c
F. A. D. RICHTER & CO.
 215 Pearl st., New York.
 Tėmykit ant Ankerio ženkle apsaugojimo

PLYMOUTH NATIONAL BANK,
 East Main st., Plymouth, Pa.
 KAPITOLAS 100.000
 Pervirtis 60.000
 Tris procento mokame ant padėtų pinigų. Bus išmėkėta ant kiekvieno pareikalavimo. Gerisia užtikrinta urėdiška banka.
 John R. Powell, Prezidentas.
 John J. Moore, Vice-President.
 G.N. Postlethwaite, Kasierius.

Kożnas eikit pažiuretį i Palace Hall,

93 Grand St., Brooklyn, N. Y.,
 kaip ten viskas dabar yra gražiai sutaisyta, ypatingai dėl vesialiu, su dauguma visokiu torielku, stiklu ir staltiesiu paduodamu dovanai.

Neužmiršk kad šita sale yra dovanai ant vesialies kożnas.
PALACE HALL,
 93 Grand St., Brooklyn, N. Y.

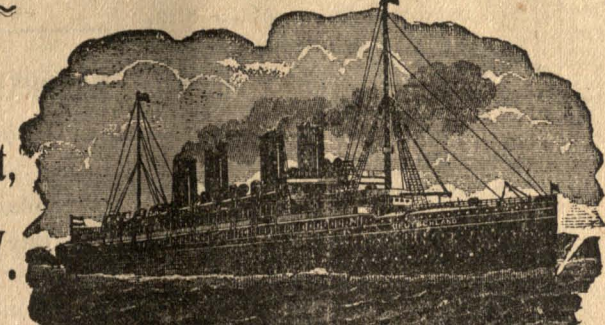
Iš Europos nuolatos pareina visokiam pasirinkimui knygų rusiškų, mažarusiškų ir lenkiškų; taipgi gražiausių atvirelių (post-kardų), lietuviškų ir lenkiškų. Pardarinėju ir užrašau laikraščius lietuviškus, lenkiškus ir rusiškus, žianykočius ir iš Europos.
J. MILEVSKI,
 120 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

MOKINKIMĖS PATYS
Gramatika angliško kalbos mokintis be mokinioje (apdaryta) \$1.00.
Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokinioje 15 c.
Naujas Budas mokintis rašyti be mokinioje ..... 10 c.
Aritmetika mokinimuisi rokundu, su paveikslais (apdaryta) ..... 85 c.
 Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu
P. Mikolainis,
 Box 62. New York City.

PIRMAS LIETUVIŠKAS Fotografistas ir Maliorius VISOKIŪ ABROŽŪ.

—Darbą—
 atlieku puikiai už prieinamą prekę.
 Kogeriausiu darau naujas skripkas ir taisau.
G. BENSON,
 328 Bedford ave. BROOKLYN, N. Y.
 (tarpe So. 2-nd ir 3-rd st., du blokal nuo Grand st.)
 Galerija atidara nuo 8 ryte iki 6 val. vakare. Utarninkais ir Subatomis iki 9 val. vakare.

DIDŽIAUSIA IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA
 PARDUODA ŠIFKORTES ir SIUNČIA PINIGUS.

Ofisas 120-124 Grand Street, BROOKLYN, N. Y. Ofisas 224 E. Main Street. PLYMOUTH, PA.
PINIGU SIUNTIMAS.
 Siunčia pinigų į visas svieto dalis, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. Norinti siųsti pinigų į krajų savo giminėms arba pažįstamiems — siųsk juos per mūsų ofisą, o greičiausiai ir saugiausiai nueis, ir ne vien vietiniai, bet ir iš kitų kraštų per čia pinigų siunčia, todėl kad per čia siunčiami pinigai greičiausiai nueina.
ŠIFKORTES.
 Čia galima gaut šifkortes ant visų geriausių linijų ir greičiausių laivų į kur tik nori išvažiuoti ar atvažiuoti. Šifkorcų prekės čia tokios pat kaip ir pačių kompanijų ofisuose. Čia ir tikiėtus ant geležinkelijų galima gauti iš New Yorko į pietines ir ykarines valstijas.
 Gyvenanti kituose miestuose teip-pat čia gali viską gauti per susirašymą, kaip tai: šifkortes ir pinigų pasiuntimą.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVĖ KNYGŪ.
 Čia galima gauti visokias lietuviškas knygas, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas teip-pat ir maldų knygas.
 Rašydami su bent kokiais reikalais visada adresuokite šiteip:
J. J. Pauksztis ir K. Brazys,
 120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. 224 E. Main Street, Plymouth, Pa.

DR. HARTMANN
 UŽPRAŠO SERGANČIUS, SAKYDAMAS:

ATEIKITE ARBA PARAŠYKITE PAS MANE, AŠ IŠGYDYSIU; todėl, kad esu sonas daktaras, pažinstu visokias ligas ir teip-pat gyduoles, kurios gali geriausai pagelbėti **Vyrams ir Moterims**, nes daug ligonių perleidžiu ir už tai turiu didelį patyrimą, geriau negu kokis kitas daktaras, garsiamjam New Yorke. Aš esu pasiryžęs sergančius gydyti, o sveikus mokyti, kaip užlaikyti sveikata: todėl, kad be sveikatos žmogus yra nelaimingas, nes geriausias išganymas as sergančiam yra gydytis su geriausiu sergančių ir daugiau už kitus gaunu laisvų padėkavonių su pasveikusių paveikslais; iš daugumos nors keletą čion patalpinu.

A. VOLČIK, iš Matheson, Canada, Ont. Išgydytas nuo galvos skaudėjimo ir kurtumo.
MARĖ ZLATA, 577 Gibson st., Yongs-town, O. Išgydyta nuo skausmų vidurių ir moteriškų ligos silpnųjų.
GUODOTAS DR. HARTMANNI Netelp antai kaip es nadojeju Jūsų rydų lev, tai nuo jų greitai pasveikau, nors buvau sirgęs ilgą laiką, o kaip po operacijai hospitalo g. Išėjo, tad jaučiansi blogiau. Jersey City ten daktaras ne atėjo be vo viltesa mane išgydyti; bet Jūs darodėte, kad ne teisybė, išgydydami mane! Už tai širdingai dėkavojū Jums. VALNTINAS BERGROVIC, 390 Henderson st., Jersey City, N. J.
 Todėl čia kalba žmonės, ką iš jems padariau, per tai ir tau galiu teip padaryti. Rodos, kad geresnių darodimų negalima reikalauti!
SERGĖKIS nuo meškerės knygutės vadinamos „Vadovu į sv.“ nes yra tai teisingai „VADOVAS Į LIGĄ“, kurią siulu, tą brudą, suviliojimo INSTITUTAS.
 Kad jautiesi nesveiku, tai netrotyk laiko, nesendink ligos, jei nori but išgydytu, tai kreipkis prie mane, kurie gali atėti ar atvažiuoti, tai užprašyti i mano ofisą asabiškai, o toliau gyvenanti parašykite lietuviškai kas kenkia, ant ko jautiesi nesveikas,
 atsiskankusius apsimu išgydyti:
 Romatizma, skaudėjimą sąnarių, kaulų, strėnų, kojų, pečių ir šonų. Užkietėjimą, skaudėjimą ir nedirbimą vidurių Galvos skausma, žirdis inkstų ir plaučių ligas. Greito palis, o, ankans kvėpavimo, flogų ir neilpnėjusia vyrs. Didelio apykimo, dyspeptos, nerių ligos, teipgi nuo jaunystės klaidų įgauti ne sveikuma, sėdlos nubėgimo, biogų savy, visokių užkietėjimų aptų ligų. Teip-pat MORGU: skausmingų mėnesinių, baltų tškėjimo, gumbų ir visokių moteriškų ligų: n-astob. It kad kiti d. tarai J. mane nepagelbėjo, as kad asilimu tai ir išgydysiu šviežias ir naseisėnuojas ligas. Geriau, kad iš karto pas mane atsižant. m, pirmiau negu kur kitur; jei ne asabiškai, tai parašyk lietuviškai. Rašyk taip mokit ir kaip jauti nesveikumas savyje, asz suprastu, leztitrafi duosiu rodą, kad reikės pritykytu gyduoles, kurios yra geriausios ir naujausios lezardimo, o aptureit sveikata, be akirtimo kaip toli gyvenat. A praesant l. ga, klausiant rodos NUO DAKTARO, visada adreuu ti ant mano vardo taip:

DR. F. HARTMANN,
 218 East 14th St. New York City, N. Y.
 Ofiso val. nuo 11 isz ryto iki 1, nuo 2 iki 5 val. po p. Šventadienis nuo 10 iki 1. Vakarsle Panedėl. ir Pėtn. nuo 7-8.

New Phone 1284—R.
PUIKUS HOTELIS!
KAZ. MILIŠAUSKO.
 Geriausia užėiga lietuviams. Salė mitingams ir susirinkimams. Priek tam laikau kriaučyste. Steiluoetus siutus dirbu pagal naujaisiu madą, už prieinamą prekę. Reikale nepamirškite savo lietuvių.
 243 E. Market st., Wilkes-Barre, Pa. Hotelis žemai, o kriaučystė viršuj.

Nepamirškite Tautiško Namol
 Erta, daili salė mitingams, veselijoms, teatrams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanus užkandžiai ir nakvinė.
TAI LIETUVIŪ ŪZEIGA.
Razutis & Dixon
 101-108 Grand st., Brooklyn, N. Y. Telephone 1470 Greenpoint.

KATALIOGS DYKAI!
 Visims kas prisius savo adresu ir už 2c marke tas apturės Naudingą Katalogą dykai, tam kataloge yra aprašyta daug visokių daktų, kurie yra jums visiem reikalingi. Nelauk rytojaus, ale rašyk zaraz pas mus, o dažinios kan mes turime ant pardavimo. Reikalaujem Gery Agentų ir duodam gera uždarbi. Adresuokite, Faust Novelty House Room 603 Omaha Bldg. Chicago, Ill

Dr. O'Malley išaiškina priežastį pasekmingo gydymo.

ISZSIVERŽIMAS

VERIKOSELE arba netikrasis išsiveržimas HYDROCELE arba vandeninis išsiveržimas PUOKAI ir visokios UODOS LIGOS Be jokios operacijos, skaudėjimo, ar apleidimo savo kasdieninio darbo.

PRIEŽASČIAI IŠGYDIMO:

- 1. DEL TO—Kad jojo neskaudanti metoda likos naudota suviršum per 25 metus, o teip vadinami išsiveržimo specialistai naudoja ir sekia paskui jį. 2. DEL TO—Kad suviršum 12,000 išgyde ligonių; nekurie pribuvo iš tolymų šalių, o kurias is vienas išgyde. 3. DEL TO—Kad kožna savo žodi gali pinigiskai ir profesionaliskai užtikrinti, kuri duoda ligoniui, o 25 metu praktika gana paliudija apie jo tinkumą.

G. A. Fritzing (policmonas) Wilkes-Barre Pa. išgydytas nuo sunkaus išsiveržimo 5 metai atgalios, nenešioja diržu.

Thom. R. Williams, anglekasis iš Hyde Park Pa. išgydytas nuo išsiveržimo, 5 metai kaip diržo nenešioja.

R. D. Greenwalt, mašinistas prie Prospect Brekerio, Breslau Pa., du vaiku 3 ir 9 metu senumo, išgydyti nuo išsiveržimo, o diržo nenešioja 2 metu.

Su tokiais paliudyjimais delko turetum da vilkinti ir neateiti ant rodos pas Dr. O'Malley, kuris tave PERŽIURES UŽDYKA ir pasakys kas tau kėnkia, ir geriausia roda kaip gali pasveikti. Geriau pasinaudok iš 25 metines praktikos ir nebusi pavojuje.

Pasikalbėjimas—ypatiskai ar per paczta.

Atsiusk adresa, o prisiunsim knygtę su abrozeliais apie išsiveržima, užpečėtytam kopėrte.

Dr. Alex. O'Malley

Offices, 158 So. Washington St.,

Wilkes-Barre, Pa.

Kur Lietuviskai ir Lenkiškai susikalbama ir susirašoma.

Autanas Staszauckas.

Latkanputkioje vietoje Saltona, užlaikau sk. niasusis gerimus ir kvepenčius Cigarus. Lietu viai nepamirskite atsilankyti pas savo vientanti Nr. 2Cor.Nesbitt ir B EAST PLYMOUTH PA

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS

— pas —

Jona Kulboka

SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA, VISOKI VYNAI, KVEPIANTI CIGARAI.

74 Grand st., Brooklyn, N. Y. (kampus Wythe ave.)

Tel. 2834 Greenpoint. PUKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS - pas PETRA A. DRAUGELI. Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenči cigarai, ir puky užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veselių. Nepamirškite šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti. 73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y. Palei Wythe Ave.

NAUDOKITES ISZ GEROS PROGOS!

(\$110,000,000 (šimtas dešimts milijonų dolerių) paskirta dėl iškaimo kanalo, kurs bus ddsimts mylių ilgio ir penkios pločio, ir trauksis visu East New Yorko pakraščiu, kurs vadinasi Jamaica Bay, tarp Rockaway ir East New York, bus tai didžiausia prielauka (portas) kariškiems ir tavoriniams Suvienytų Valstijų ir visų viešpatysčių laivams. Tą liudija nutarimas 13 d. Lapkričio 1909, komisijos The Canal Terminal Board City of New York, ir pripažinta per kongresą 10 d. Vasario, 1910, Washington, D. C. Pliantai buvo patilpe visuose laikraščiuose New Yorko. Tai-gi dabar da galima pirkti gana pigiai lotus no \$450.00 iki \$750.00. Galima žinoti visiems kad ta vieta bus didele biznio vieta, kaip tai įvairiausis štorai, hoteliai, ir t.t.: tai žemė turi pakilti į gana aukštą kainą. No eleveiterio tik 4 bliokai už 5c į visas dalis miesto galima davyžuoti. Pas vietinius asabiškai ar per laiškus su visokia informacijomis pas:

M. Valentinaviče, 1831 N. Main Ave., Scranton, Pa.

M. Alyta, 224 E. Main St., Plymouth, Pa.

P. W. Birštonas, 205 S. Oak St., Shenandoah, Pa.

J. W. Paskevich, 142 -- 151 S. Oak St., M-t Carmel, Pa.

MARTUS REALTY CO., 120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Telephone, 2427 Greenpoint.

Advertisement for H. B. ROSENSON, featuring a bottle of wine and text: 'Priešteliai Lietuviai 12 didėiu ir 12 mažu. Bliokit labėdinti, už 35 ganiči dovanai bonka degtinis. H. B. ROSENSON, 317-319 Grand St., BROOKLYN, N. Y. Telephone, 1102 W. maburgš'

Advertisement for 'SKAITYK O ZINOSI VISKA.' featuring an image of a lyre and text: 'Jagu neturi mano kataliogą rašyk šėdieni o apturėsi gerusiu armoniku, skripku klernetu, trubu, koncertinų ir daugybę kitokiu muzikaliskų instrumentu. Cisto aukso 14 K. Šliubinių žiedų, dzigorių, lenciuų, spilkų, kolėkų, kompasų aukšnių ir paukuotų, gerų britvų, visokio skirius drukavojimo masynuikių, albumų portretam, revolverių, šaudyklių, guminiu literių, adresam pečečių, istoriskų ir maldaknygu koku tik randasi lietuviskoi kalboi, gražių popierų del rašimo gromatų su puikesiais apskaltymais ir dainoms su drukuotais oplink konvertais tuzinas už 25c 5 tuzinai už \$1.00, 1000 už \$6.00. Lietuviška biblija arba šventas raštas seno ir naujo testamento lietuviskom literom puslap, 1127 drucei abdaryta, preke su prisiantimu \$3.00. Elektrišnis žiedas no reumatizmo, sudrytinimo kyno, atgaivinimo krauju, sutaisimo nervu ir daugybė kitokiu ligų. Tukstančiai žmonių dėkavoja už išgydyma, 14 K. paukuotas ant 20 metų preke \$3.00, prasto \$1.00. Prisiųskite savo tikrą adresą ir už 5c. marke o apturėsi šio mēto katalogą dykai su 450 paveikslais ir 1000 naudingų dalktu. Stornikam, agentam ir pedloriam parduodu visokius tavorus labai pigiai. Reikalaudami viska pas tikra lietuvi gausite, teisingus tavorus. Adresuokite: K. WILKEWICH, 112 Grand St, Brooklyn, N. Y.'

Advertisement for Dr. Albertas Kauffman, featuring an image of a sun and text: 'Naujas Tel. 1005. Senas Tel. 578M. Dr. Albertas Kauffman Gydytojas iš seno kraujas. Specialistas nuo visokiu ligų. Gydo net labiausiai užsienėjusias vyrų, moterų ir kudikių ligas. Galima snsišnekėti lietuviskai, lenkiškai, rusiškai, vokiškai ir slaviškai. VALANDOS PRIĖMIMO. nuo 8 iki 10 iš ryto, no 2 iki 4 po piet nuo 7 iki 9 vakare. No. 51 N. Washington street Wilkes-Barre, Pa.'

Advertisement for Julian Czapka, featuring an image of a book and text: 'Daktaras Tiesu, Czupka. Adwokat ir Notary Public. Ofisas: 3 N. Main st., Wilkes-Barre Pa., kasdien. 138 S. Washington Ave. Scranton, Pa. Panedėliais ir Ktv. nuo 6 iki 7 vak. Užsiimu provomis Wilkes-Barre ir Scranton ir teipgi pas skvairas, paliudyjimus (doviernastis) išrupinu Rosijoj ir Lietuvo.'

Advertisement for KATALIOGAS DYKAI featuring an image of a book and text: 'Kas Nusipirks Naują juokingų dainų Knygelę dainų Vainikelis' kurios preke 15cent. tam Prisiųsime Kataliogą Dykai. Tame kataliogė Telpa aprašymai apie Elektriškų krutanciu paveikslių mašinas. Magiškaz Sztukas, lempas, visokiu gatunkų knygas, drukuojemų mašineliu Armoniku koncertiniu Britvu, Laikrodėliu, Aukšiniu rašomu plunksnu, Spilkų, Žiedų, Lenciuogėliu, Strielbyr it George A. Pupausky & Co. Dep. 2 2342 S. Leavitt St. Chicago, Ill.'

Advertisement for FARMOS! featuring an image of a farm and text: 'Pirkite žemę didžiausioje Amerikos Lietuvių Farmerių Kolonijoje, kur jau yra pirke 53 lietuviai farmas, ant Pietinės Pussalės Michigan valstijoj, Masan ir Lake county, pa lei ežera Michigan, arti dviejų portavų miestų Ludingtono ir Maniste, į kuriuos suplaukia daugybė laivu geros turgavietės, geras oras, linksmas kraštas, didelis parankumas visokiems susišėnimams vandeniu ir geležkeliais su Amerikos didmiesčiais. Žemės yra visokios, yra fruktų kraštas, žemė juodžemis, su moliu, žvyru arba kitokiais maišytiais. Žemė derlinga ir dailios vietos. Galite gauti pirkti palei upes arba mažus ežerus. Labai gera vieta dėl uždėjimo lietuviskoi vasarnamio (viesbučio) lietuviskai visuomenei, kuri turėtų kur praleist vakacijas vasaros laiku, tarpe savo tautiečių. Norint plačias dazinti arba atvažiuoti pažiuret, kreipkitės šiuo adresu: ANTONY KIEDIS, Peacock, Mich.'

Advertisement for PUKUS HOTELIS Andriaus Milisausko featuring an image of a hotel and text: 'Visada šaltas alus, skani arielka, olius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai. Lietuviai vietiniai ir atvažiaivė iš kitur, nepamirškite šios puikios vietos. 16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa. Priešai Central Dypą'

Advertisement for Naujausiai ištirti vaistai. featuring an image of a person and text: 'Piankų salatkymui ir atauginimui, nuo pacukų epuogų, niežulio, egzemos, keleto pavialų gyduolės ir gydymo budal. Geriausia gyduolė nuo prakratavimo ir smirdėjimo kojų, atleidimui palisutu kojų, kų Vokietijos armijoje kareiviai vartoja pagal formutą. Prof. Brundza Gyduolės yra gvarantuotos Vaistų ir M-deto Tiesu chemijos biure Washington, per patį ežių vaistų iszradėšiu su pagorinimo ir dadejimu substanciju vieseškai neužkankinciančių sveikatai ir sistemai; joko negali būti pavojaus, na užtvirtinta męgų prielaga ir rafos ezales istatymais. Taipgi isztesime plačias informacijas, kaip smabdyti atinkmą piankų ir atauginimui pleskiancos galvos, kaip iszgydyti ir iszvalikinti pleskiancos, papuzekus, deservines, niežulį, egzema ir kitas odos-skurus ligas, ant kurių mes esame specialistais su savo gyduolėmis. Bus isztesijta juma iszvalikimui ir darodami, kaip ezimali tukstančių isztesijė. Aprasyk istoriją savo ligos, o gausi visokias rodas dykai. Be to ezios informacijos ir taip kiekvienam reikalingos, todėl linėdina, kad jos netai kožname name, apsaugotų žmones nuo apgavimų ir encyduoty žinintu dolerių. Męgų biruzėju krautvės atdavas nuo 10 rytė iki 8 vakare kožna diena. Visomis szventomis dienomis uzdaryta. Atėkite ar raszykite umal didėiam dvicenting stampą ant iszsluntimo visokiu rody. Prof. J. M. Brundza & Co. 990 Broadway, B'klyn, New York.'

Advertisement for Jonas S. Lopatto featuring an image of a person and text: 'Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvių advokatas pabaigęs Pensylvanijos Universitetą), užsiima varymu pravy visuose teismuose. Ofisas rmuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENNA. Office Phone Peoples 37 Bell 47 Residence Peoples 1100'

Advertisement for Nik. P. Zelwis featuring an image of a horse and text: 'HOTELIS VIN. DAJNIO 12 W. Main st. Plynouth, Pa. Užlaiko visokios arielkos, vynu, skanaus aluči, porterio ir kvepenči cigarai. Salė dėl draugysčių ir šėip susirinkimū. Reikale kreipkitės pas savo tautietį VINČĄ DAJNĮ. Telephone 1235-55. Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.'

Advertisement for A. ŽUKAUCKAS, featuring an image of a person and text: '80 Union Ave., Brooklyn, N. Y. Kriaučiška Dirbtuvė. Siuvu naujus siutus ant orderio, kokio kas reikalauja, pataisau ir suprosinu. Visi kreipkitės pas mang, nes niekur nerassite tokios vietos kad taip pigiai ir gerai kas padarytu kaip aš padaran. Tele: 1049 Williamsburg'

Advertisement for W. SŁOMINSKA, featuring an image of a coat of arms and text: '679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL. Mano Dirbtuvė tapo Apdovanoata DWIEMS MEDALIAIS ant Kosciuskos Parodos už rupepinga, teisinga ir artistiską iszdirbima. KARUNŲ, SZARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt. Turiu už garbę apreikszti guostėnėms Kunjgams ir guodotin Draugystėms, kad asz dirbu vias augszoziaus pamintėtus daig us Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų žėmudama iszdirbimais įėjiau geriausę praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau nega kiti fabrika. Su guodone W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.'

Advertisement for COPENHAGEN SNUFF featuring an image of a snuff tin and text: 'COPENHAGEN SNUFF TABAKAS - YRA MOKSLISZKU PERDIRBIU. ISZDIRBIMO VEIKME. Tabakas yra žolė ir kaip visos žolės turi but perdirbtas žmogaus vartonei. Tarp gerai isdirbto tabako ir tarp ŽALIO Tabako PASALDINTO yra toks didelis skirtumas kaip tarp gerai išgamyto valgio ir pusiau išgamyto. Tabokos isdirbimas, arba „ištaisymas“ tabakui yra tuomi, kuom virimas valgiui arba rauginimas vynu. Tabakas yra Tabaku moksliskai paruoštu žmonių vartonei. Kodėl tabako vartojai ima Copenhagen vieton kitokiu čiulpimo Tabakų. Jis yra tyriausion formon isdirbtu Tabaku. Jis skanesnis, ir savo stiprume ir skanumė ilgiau tēse, todėl yra taupesniu. Jis nepatraukia nuožvelgi, nes nečiulpiamas, bet įdedamas burnon (tarp žemosios lupos ir dantsmėgenų). Po jo vartonei lieka tysta ir smagu. Tai yra tabakas moksliskai paruoštas žmonių vartonei. TYRUMO IR YPATYBIŲ GVARANCIJA. Copenhagen Taboka padirbta iš geriausių senų Tabako Lapy, su pridėjimu tik to, kas yra Tabake gero, atmesi naturališko tabaks kartumai ir rugštys. Perspėjimas: Imk tik labai mažą čiulpimo daugi Copenhageno, nes gali manyti, jog jame yra per daug Tabako stiprumo. Copenhagen Taboka yra smulkios dalelės tyro, turtingo čiulpimo Tabako: bet ji palaiko tabakinį stiprumą lengviau ir pilniau negu tabakas lapuose arba stambiai supiaustytas, lygiai teip kaip pilnai sumalta arba pupinė kava. Copenhagen Taboka yra svieto geriausiu čiulpimo Tabaku. Tukstančiai sampeliu buvo padalinta dovanai tarp angliu kestynes darbininkus, ir dabar Copenhagen Snuff yra parduodamas kožnam Tabakos Štore, pakeliai po 5 ir 25 centus. Jaigu negali gauti pas savo štornika, rekalausk pas mus o męs atsiunsimė. AMERICAN SNUFF COMPANY, Dept. S., 111 Fifth Avenue, New York, N. Y.'